

วารสาร

อันเนื่องมาจาก

พระราชดำริ

ISSN 1685-8034 ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ ประจำเดือน เมษายน - มิถุนายน ๒๕๕๓

เพิ่มพูนคุณภาพชีวิต
ด้วยศาสตร์สุกิดจพอเพียง
(ฉบับพิเศษ)

บทบรรณาธิการ

พบกันเช่นเคย จากปี ๒๕๔๖ ถึงปี ๒๕๕๓ เป็นเวลา ๘ ปีที่คณะบรรณาธิการได้รวบรวมเรื่องราวที่แสดงถึงพระปรีชาสามารถ พระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศ์ที่ได้พระราชทานแนวพระราชดำริในการช่วยเหลือราษฎร จนกระทั่งมีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ โดยคณะบรรณาธิการได้นำเรื่องราวที่เกิดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบัน นำเสนอเป็นความทรงจำของผู้ปฏิบัติงานสนองพระราชดำริ ประชาชน เกษตรกรที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจนกระทั่งมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมทั้งโครงการที่กำลังดำเนินการและได้สร้างประโยชน์ที่มั่นคงและยั่งยืนให้แก่ประเทศ เรื่องราวทั้งหมดได้นำมาถ่ายทอดในวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริของสำนักงาน กปร. มาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สาธารณชนได้รับรู้ รับทราบ และสามารถนำเรื่องราวในวารสารฯ ไปถ่ายทอดให้ความรู้แก่สาธารณชนได้อย่างมากมาย อีกทั้งยังสามารถนำไปปฏิบัติใช้ในชีวิตของตนเองได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย

“เพิ่มพูนคุณภาพชีวิต ด้วยเศรษฐกิจพอเพียง” ฉบับพิเศษนี้ จึงเป็นอีกฉบับในปีที่ ๘ ของวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่รวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานให้แก่พลกนิกรไทยมาตั้งแต่ปี ๒๕๑๗ ซึ่งสำนักงาน กปร. ได้น้อมนำมาต่อยอดขยายผล และได้จัดการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขึ้น ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ เมื่อปี ๒๕๕๐ และครั้งที่ ๒ ปี ๒๕๕๒ โดยค้นหาต้นแบบจากทุกภาคส่วนที่ได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ โดยมีทั้งหมด ๑๐ ประเภททั้งประชาชนทั่วไป และประชาชนในพื้นที่ห่างไกล และทุรกันดาร ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรกรทฤษฎีใหม่ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ หน่วยงานภาครัฐ ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค องค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดย่อม

ทั้งหมดนี้เป็นการรวบรวมตัวอย่างที่ทรงคุณค่าที่สามารถเป็นต้นแบบในการน้อมนำไปปฏิบัติได้อย่างชัดเจน อันเป็น การสร้างประโยชน์ให้แก่ตนเอง ชุมชน สังคม องค์กร ให้เกิดความยั่งยืน และมีความเหมาะสมบนพื้นฐานของเหตุและผล ที่สำคัญคือมีภูมิคุ้มกันที่ดี ส่งผลให้บังเกิดความสุขความเจริญโดยทั่วกัน

“...ความสุขที่มีก็คือ พอเพียงนั่นเอง
ถ้าคนพอเพียง คนก็มีความสุข เราก็มีความสุข
ถ้าคนที่อยากได้นั้น อยากได้นี้
ถ้าไม่พอเพียงเราก็ไม่มีความสุข...”

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๐

๑๗ กพอเพียง... ก้าวสู่สังคมพอเพียง

สารประภค... **พื้นที่ของกพอเพียง**

“ความพอเพียง” และ “พออยู่พอกิน” เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มีพระราชดำริที่ทรงคุณค่าแก่คนไทยมาโดยตลอด แต่ในโอกาสที่ประเทศไทยก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน “พออยู่พอกิน” ใน “เศรษฐกิจพอเพียง”

วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๓ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ

๒๒๒ **วสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ**
๒๕๕๓

๑๗ พระราชดำริ...

วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๓ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรสถานที่ที่จังหวัดชัยภูมิ ด้านทุ่งหญ้า อ่างคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ และทรงพิจารณาการจัดทำโครงการอนุรักษ์

๒๒๒ **วสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ**
๒๕๕๓

๑๗ พระราชดำริ...

วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๓ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงตรวจเยี่ยมการดำเนินงานโครงการแพทย์พระราชทาน โดยมี

๒๒๒ **วสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ**
๒๕๕๓

ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ ประจำเดือน เมษายน - มิถุนายน ๒๕๕๓ วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

- ๑๑ **พระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๐**
- ๑๔ **พระราชกรณียกิจ**
ระหว่างเดือน เมษายน-มิถุนายน ๒๕๕๓
- ๑๐ **บทความพิเศษ** **สุดารัตน์ คุณสินธุ์**
เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญา เป็นธรรมะ เป็นเครื่องมือชี้นำ
- ๒๒ **บทความ** **สุดารัตน์ คุณสินธุ์**
คนพอเพียง...ก้าวสู่สังคมพอเพียง
- ๓๐ **แนะนำโครงการ** **นรินทร์ กาญจนฤกษ์**
ตัวอย่างความสำเร็จด้านประชาชนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ๔๒ **ประทาน้ำใส** **รุ่งรัตน์ วงษ์จู**
“พอเพียงและยั่งยืนด้วยทฤษฎีใหม่”

๑๑ ขุมทรัพย์ทางปัญญา สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

“...คน มักเป็นมีความรู้ไม่พอ มีความรู้ไม่เพราะรากฐาน ฐานรากคือการเรียนไม่พอไม่ได้นั้นฐานรากจะมั่นคงไม่ได้ มีคนมาเรียนหนังสือตั้งแต่ชั้นประถม จนถึงมัธยมศึกษาตอนต้นมาให้ได้ และพัฒนาชีวิต ได้มีความรู้มากขึ้นในความรู้ คือ ขุมทรัพย์ทางปัญญาที่เป็นประโยชน์ อันนี้เป็นสิ่งสำคัญ...”

พระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๔ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒๒๒ **วสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ**
๒๕๕๓

“พอเพียงและยั่งยืนด้วยทฤษฎีใหม่”

๒๒๒ **วสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ**
๒๕๕๓

17 หน่วยงานเคลื่อนที่
ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๓๐ เมษายน ๒๕๕๓

บุคลากร ๒๒ หน่วยงานเคลื่อนที่ จาก ๑๓ หน่วยงาน เดินทางไปปฏิบัติงานในโครงการต่างๆ ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดภูเก็ต

18 หน่วยงานเคลื่อนที่
วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓

บุคลากร ๒๒ หน่วยงานเคลื่อนที่ จาก ๑๓ หน่วยงาน เดินทางไปปฏิบัติงานในโครงการต่างๆ ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดภูเก็ต

19 หน่วยงานเคลื่อนที่
วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๓

บุคลากร ๒๒ หน่วยงานเคลื่อนที่ จาก ๑๓ หน่วยงาน เดินทางไปปฏิบัติงานในโครงการต่างๆ ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดภูเก็ต

วสอ.เชียงใหม่ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

18 ความสำเร็จตามแนวพระราชดำริ

โลกธุรกิจกับเศรษฐกิจพอเพียง
ความพอเพียงที่เป็นจริง :
ความเป็นจริงที่พอเพียง

เกร็ดธุรกิจโลก : โลกธุรกิจ

ธุรกิจโลก : โลกธุรกิจ... ความสำเร็จ... ความพอเพียง...

วสอ.เชียงใหม่ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

18 ความสำเร็จตามแนวพระราชดำริ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญา เป็นธรรมะ เป็นเครื่องมือชี้นำ

การประชุมหารือเกี่ยวกับ... ความสำเร็จตามแนวพระราชดำริ...

วสอ.เชียงใหม่ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

18 ความสำเร็จตามแนวพระราชดำริ

ตัวอย่างความสำเร็จด้านประชาชนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ความสำเร็จตามแนวพระราชดำริ... ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...

วสอ.เชียงใหม่ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

18 ความสำเร็จตามแนวพระราชดำริ

หน่วยงานภาครัฐพอเพียง เพื่อประชาชนพอมีพอกิน

การประชุมหารือเกี่ยวกับ... ความสำเร็จตามแนวพระราชดำริ...

วสอ.เชียงใหม่ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

๕๒ ผลสำเร็จตามแนวพระราชดำริ **ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์**

๖๒ สารานุกรม **สุทัศน์ โพธิศิริกุล**

๖๔ เศรษฐกิจพอเพียง **สุวิทย์ คุณกฤษณะ**

๗๒ ข่าวความเคลื่อนไหว

โลกธุรกิจกับเศรษฐกิจพอเพียง ความพอเพียงที่เป็นจริง : ความเป็นจริงที่พอเพียง

“ชมทรัพย์ทางปัญญา” สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน

หน่วยงานภาครัฐพอเพียง เพื่อประชาชนพอมีพอกิน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ

วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๓ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรสภาพพื้นที่ป่าบริเวณเขื่อนจุฬาภรณ์ ตำบลทุ่งลุยลาย อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ และทรงพิจารณาการจัดทำโครงการอนุรักษ์

ป่าต้นน้ำลำธารและศึกษาวิจัยตามแนวพระราชดำริ พร้อมกับทรงร่วมกิจกรรมเส้นทางศึกษาธรรมชาติห้วยปูน-ดงแค ประกอบด้วย การวัดรอยเท้าและคำนวณความสูงของซั้ง การทำโปงเทียม การปลูกกล้วยไม้คืนสู่ป่า เป็นต้น

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี

วันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๓ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงตรวจเยี่ยมการดำเนินงานโครงการในเขตพื้นที่จังหวัดอุดรธานี โดยมี

นายสุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ เลขาธิการ กปร. พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเฝ้าฯ รับเสด็จ โดยมีรายละเอียดดังนี้

เสด็จฯ ไปยังโครงการสาธิตการพัฒนาพื้นที่บ้าน ยามกาน้อย อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานเมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๔ ให้จัดทำเป็น **“แปลงสาธิตตัวอย่าง”** โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการจัดแปลงสาธิตการเกษตรแบบผสมผสาน ซึ่งมีหลากหลายกิจกรรม อาทิ การปลูกผักหวาน การเลี้ยง ปลาตุ๊กในบ่อซีเมนต์ การขยายพันธุ์ไผ่เลี้ยง การเลี้ยงไก่พื้นเมือง ฯลฯ ต่อมาเสด็จฯ ไปยังโครงการพัฒนาพื้นที่ การเกษตรบ้านโนนสมบูรณ์ ตำบลบง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี และโครงการพัฒนาพื้นที่บ้านดัว อำเภอบึงพาน อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ในเขตพื้นที่จังหวัดพังงา

วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๓ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของโครงการหมู่บ้านชัยพัฒนา — กาสาดไทย (บ้านทุ่งรัก) หมู่ที่ ๖ ตำบลแม่นางขาว อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา และโครงการอุตสาหกรรมประมงพื้นบ้านในพื้นที่โครงการชัยพัฒนา — กาสาดไทย (บ้านทุ่งรัก) อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา

ต่อมาเสด็จฯ ไปยังโรงแปรรูปสัตว์น้ำ และโรงผลิตอาหารเม็ด ซึ่งตั้งอยู่ภายในบริเวณพื้นที่โครงการฯ เพื่อเยี่ยมชมกิจการ และการดำเนินงานของโรงงานทั้งสอง

จากนั้นเสด็จฯ ไปยังโครงการทดลองเพาะปลูกปาล์ม น้ำมันและเกษตรผสมผสานในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเทือกเขานมสาว หมู่ที่ ๕ ตำบลบางวัน อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา

ในการนี้ได้เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์พระราชทาน และราษฎรที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๓ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงตรวจเยี่ยมผลการดำเนินงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสิงคโปร์แอร์ไลน์ส เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร หมู่ที่ ๑๖ บ้านหนองบอน ตำบลทุ่งขนาน อำเภอสอยดาว ในโอกาสนี้ได้พระราชทานพระราชดำริให้กับ นายโกวิท พงษ์วาณิชย์ รองเลขาธิการ กปร. สรุปความว่า

“เนื่องจากต้นมะม่วงภายในโรงเรียนได้ปลูกมานานแล้ว มีต้นใหญ่อายุมากออกดอกและติดผลน้อย ควรให้เจ้าหน้าที่ด้านการเกษตรมาแนะนำ ตัดแต่งกิ่งต้นมะม่วง เพื่อจะได้ออกดอกเกิดผลผลิต และพิจารณาดำเนินการใส่ปุ๋ย ปรับปรุงบำรุงดินด้วย”

จากนั้นเสด็จฯ ไปยังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านคลองแดง หมู่ที่ ๖ ตำบลพวา อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี และเสด็จฯ ไปทอดพระเนตรโครงการพัฒนาป่าชุมชนบ้านอ่างเจ็ด ตำบลตกรม อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจใน พื้นที่จังหวัดชุมพร

วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน ๔ โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สิริราชภรณ์ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านสวนเพชร ตำบลละแม อำเภอละแม โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านห้วยเหมือง ตำบลนาขา อำเภอลังสวน และโรงเรียน

ตำรวจตระเวนชายแดนบ้านควนมีชัย ตำบลครน อำเภอสวี โดยมี นายโกวิทย์ เฟ่งวานิชย์ รองเลขาธิการ กปร. ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพร พร้อมด้วยข้าราชการ และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเฝ้าฯ รับเสด็จ

ในโอกาสนี้ ได้พระราชทานสิ่งของให้กับครู ผู้แทนนักเรียน และเสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์พระราชทาน และราษฎรที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญา เป็นธรรมะ เป็นเครื่องมือชี้นำ

■ สударัตน์ คุลินธุ์*

การแถลงข่าวประกาศผลการตัดสินการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๒ และการสัมมนาตัวอย่างความสำเร็จการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อวันที่ ๒๒ และ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๓ ณ โรงแรมปรีนซ์พาเลซ มหานคร กรุงเทพฯ มีใจความสำคัญดังนี้

*เจ้าหน้าที่กลุ่มศึกษาและขยายผลตามแนวพระราชดำริ สำนักงาน กปร.

นายสุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา

ได้บรรยายสรุปเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความว่า

นับตั้งแต่ประเทศไทยประสบกับภาวะวิกฤตเศรษฐกิจต่าง ๆ ระบบเสรีนิยมเข้ามาครอบงำสังคมไทย ทำให้คนไทยเกิดความโลภ กิเลส ตัณหา ก้าวตามกระแสโลก โดยขาดภูมิคุ้มกัน ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยลดคุณค่าลง เนื่องจากการยอมรับความรู้ที่เป็นสากลเข้ามาทดแทน ทั้งหมดนี้ นำมาซึ่งพื้นฐานที่ล้มเหลวในการดำรงชีวิต และจากการบรรยายเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงในระยะเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมา มีความมุ่งหวังอยู่เสมอว่า ผู้ฟังจะเข้าใจลึกซึ้งในเรื่องนี้มากขึ้น แต่จะนำไปปฏิบัติหรือไม่ นั่นคือปัญหาที่จะต้องแก้ไขต่อไป อีกทั้งปัญหาการถ่ายทอดที่คลาดเคลื่อนผิดออกไปจากแนวทางที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานนั้น ก็เป็นปัญหาที่น่ากังวลใจอยู่ไม่น้อย

เศรษฐกิจพอเพียงนั้น ไม่จำเป็นต้องคิดตามหลักทฤษฎีเศรษฐศาสตร์หรืออะไรให้ยุ่งยากซับซ้อน ให้เราดู**เป็นปรัชญา เป็นธรรมะ เป็นเครื่องชี้นำ** ในการดำรงชีวิต แล้วนำไปปฏิบัติใช้ ซึ่งสามารถใช้ได้ตั้งแต่ระดับประชาชนจนถึงระดับผู้บริหารของประเทศ หลายคนคงเคยได้ยินคำว่าเศรษฐกิจพอเพียงมาบ่อยครั้ง และเพื่อให้ทุกคนได้เห็นเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นรูปธรรม จึงได้จัดการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขึ้นมา ซึ่งการประกวดครั้งที่ ๑ นั้น อาจมีปัญหาบ้างในกระบวนการคัดเลือกประเภทอุตสาหกรรม แต่ก็สามารถแก้ไขปัญหาดำเนินการจนเสร็จเรียบร้อย ทำการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อทุกช่องทางเพื่อเป็นบทเรียนขยายผลต่อไป ความสำเร็จจากการประกวดครั้งที่ ๑ ได้สร้างความเชื่อมั่นพร้อมที่จะพัฒนาการประกวดครั้งที่ ๒ โดยเพิ่มประเภทให้ครอบคลุมทุกสาขาได้ ๑๐ ประเภท การประกวดทั้งสองครั้งนี้ ทำให้ได้ผลงานที่เป็นตัวอย่างความสำเร็จ ซึ่ง**พิสูจน์**

แล้วว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปใช้ได้จริง ดังนั้น จึงควรจัดการประกวดครั้งที่ ๓ เพื่อสะสมประสบการณ์ตัวอย่างความสำเร็จต่อไป หากได้จัดการประกวดระดับประเทศจะ

เป็นโอกาสอันดีและส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจ
ยั่งยืนได้อีกด้วย ทั้งนี้การประกวดครั้งนี้
คงไม่สามารถทำลำพังเพียงคนเดียวได้
ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายๆ
หน่วยงาน ขอขอบคุณหน่วยงานทั้งภาค
รัฐและภาคเอกชนที่ร่วมสนับสนุนตลอด
การดำเนินโครงการ

**สูตรเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ง่าย ๆ
สั้น ๆ ว่าเปรียบเสมือนกับการรับประทานอาหาร**
คือรับประทานอาหารให้อิ่มแต่พอดี
ตามมาด้วยการใช้สติปัญญา คือรับประทานอาหาร
อาหารให้ร่างกายได้รับสารอาหารทั้ง ๕ หมู่
เพื่อความแข็งแรงของร่างกาย ระวังอย่า
ให้กิเลสตัณหาเป็นเครื่องชี้้นำเหมือน

รับประทานอาหารมากเกินไปจนจุเป็น
ของเสียไม่มีประโยชน์จนอ้วน เพราะฉะนั้น
การบริหารไม่ว่าจะระดับอะไรก็ใช้หลักการ
เดียวกัน เลือกบริหารในสิ่งที่เรถนัด ที่เรา
มีอยู่ จะเห็นว่าเศรษฐกิจพอเพียงนั้น
ง่ายมากให้**ที่ตั้งสติ ละกิเลส และอยู่อย่าง
พอมีพอกิน**

นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ เลขาธิการ กปร.

บรรยายในส่วนของสำนักงาน กปร. ที่ได้สานต่อปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานสัมมนา

หลังจากที่สำนักงาน กปร. พร้อม
ด้วยเจ้าภาพร่วมจัดโครงการประกวด
ผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอ
เพียง ครั้งที่ ๒ ได้แก่ มูลนิธิชัยพัฒนา
สำนักงบประมาณ กระทรวงมหาดไทย

กองทัพไทย สถาบันวิจัยและพัฒนา
ประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ได้จัดงานแถลงข่าวประกาศผลการตัดสิน
การประกวดผลงานตามปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๒

มิถุนายน ๒๕๕๓ ณ โรงแรมปรี๊นท์พาเลซ
มหานคร กรุงเทพฯ แล้ว ในวันต่อมายัง
ได้ร่วมมือกันจัดงานสัมมนาตัวอย่าง
ความสำเร็จการประยุกต์ใช้ปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเปิดโอกาสให้

ผู้ได้รับรางวัลจากการประกวดฯ ได้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การ ประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงของ แต่ละท่านผ่านเวทีการพูดคุยของผู้ได้รับ รางวัลด้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทั้ง ๑๐ ท่าน จากการ ประกวดฯ ทั้ง ๑๐ ประเภท

การสัมมนา ดังกล่าว **นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี** ได้ให้เกียรติเป็น ประธานเปิดงาน และได้บรรยายพิเศษให้ ความรู้แก่ผู้เข้าร่วมงาน โดยนายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ เลขาธิการ กปร. ได้กล่าว รายงานการดำเนินงานโครงการประกวด ผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๒ ดังนี้

“...สำนักงาน กปร. ได้จัดการ ประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๕๐ เพื่อ เผยแพร่พระปรีชาสามารถแนวพระราชดำริ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง และค้นหาตัวอย่าง ของภาคประชาชน ภาคเกษตร และภาค ธุรกิจ ที่ได้นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้จนประสบผลสำเร็จ จำนวน ๕

ประเภท คือ ๑)ประชาชนทั่วไป ๒)เกษตร ทฤษฎีใหม่ ๓)ธุรกิจขนาดใหญ่ ๔)ธุรกิจ ขนาดกลาง และ ๕)ธุรกิจขนาดย่อม ซึ่ง ผลสำเร็จของการประกวดครั้งแรก ทำให้ เกิดความตื่นตัวในการนำปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้อย่าง กว้างขวาง เป็นประโยชน์แก่สังคมโดยรวม อย่างมาก

ดังนั้น ในปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓ มูลนิธิชัยพัฒนา สำนักงานประมาณ กระทรวงมหาดไทย กองทัพอากาศ สำนักงาน กปร. และสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้ร่วม เป็นเจ้าภาพจัดการประกวดผลงานตาม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๒ ขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง และส่งเสริมให้ภาค ประชาชน ภาคเกษตร ภาครัฐ และภาค ธุรกิจ ได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและ การดำเนินชีวิต สามารถเป็นตัวอย่างใน การพัฒนาตนเอง ชุมชน องค์กรภาครัฐ และธุรกิจได้

การประกวดฯ ครั้งที่ ๒ ได้รับ คำแนะนำจากคณะที่ปรึกษาคณะกรรมการ อำนวยการจัดประกวดผลงานตามปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เพิ่มประเภท การประกวด จากเดิม ๕ ประเภท เป็น ๑๐ ประเภท ซึ่งการดำเนินงานการประกวดฯ ประสบความสำเร็จเรียบร้อย ด้วยความ ร่วมมือจากหน่วยงานเจ้าภาพที่ให้การ สนับสนุน และหน่วยงานที่เป็นแกนกลาง ในการดำเนินการในส่วนภูมิภาค ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด สำนักงานจังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด และ สำนักงานพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร สำหรับการประกวดฯ ครั้งนี้ มีผู้สนใจ ร่วมส่งผลงานเข้าประกวดฯ ทั้งสิ้น ๑,๖๔๔ ผลงาน คือ ๑) ประเภทประชาชน ในพื้นที่ห่างไกลและกันดาร จำนวน ๖๕ ผลงาน ๒) ประเภทประชาชนทั่วไป จำนวน ๕๓๗ ผลงาน ๓) ประเภทชุมชนเศรษฐกิจ พอเพียง จำนวน ๔๐๗ ผลงาน ๔) ประเภท เกษตรกรทฤษฎีใหม่ จำนวน ๒๙๗ ผลงาน ๕) ประเภทกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ จำนวน ๖๔ ผลงาน ๖) ประเภทหน่วยงาน/องค์กร ภาครัฐในส่วนภูมิภาค จำนวน ๑๕๒ ผลงาน ๗) ประเภทหน่วยงาน/องค์กร ภาครัฐในส่วนกลาง จำนวน ๙ ผลงาน ๘) ประเภทธุรกิจขนาดใหญ่ จำนวน ๑๙ ผลงาน ๙) ประเภทธุรกิจขนาดกลาง จำนวน ๓๒ ผลงาน และ ๑๐) ประเภท ธุรกิจขนาดย่อม จำนวน ๖๒ ผลงาน

ผลการตัดสินการประกวดฯ ทำให้ได้ตัวอย่างที่น้อมนำปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการ ทำงานและการดำเนินชีวิตจนประสบ ความสำเร็จในแต่ละประเภท ดังนี้ รางวัลด้วย พระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จำนวน ๑๐ รางวัล มีดังนี้

ประเภทประชาชนในพื้นที่ต่างไกล
และกันดาร

**นางคอสหมี แลแมน จังหวัด
นราธิวาส**

ประเภทประชาชนทั่วไป

นายสมพงษ์ พรผล จังหวัดพังงา

ประเภทชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง

ชุมชนบ้านดอกบัว จังหวัดพะเยา

ประเภทเกษตรกรทฤษฎีใหม่

นางเป็รียวจันทร์ ต๊ะตันยาง จังหวัด

เชียงราย

ประเภทกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านถ้ำ

จากจังหวัดพะเยา

ประเภทหน่วยงาน/องค์กรภาครัฐ
ส่วนภูมิภาค

**สำนักงานเทศบาลตำบล
ปลายพระยา จังหวัดกระบี่**

ประเภทหน่วยงาน/องค์กรภาครัฐ
ส่วนกลาง

**ธนาการเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร**

ประเภทธุรกิจขนาดใหญ่

**บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด
(มหาชน)**

ประเภทธุรกิจขนาดกลาง

บริษัท บารูม ดีไซน์ จำกัด

ประเภทธุรกิจขนาดย่อม

บริษัท พรทิพย์ (ภูเก็ต) จำกัด

พร้อมกันนั้น มีผู้ได้รับรางวัล

ถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตน

ราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน

๓๓ รางวัล รางวัลโล่เกียรติยศ ฯพณฯ

นายกรัฐมนตรี จำนวน ๕๖ รางวัล และ

เกียรติบัตรสำนักงาน กปร. จำนวน

๒๘๙ รางวัล รวมทั้งสิ้น ๓๘๘ รางวัล

ผลงานที่ได้รับรางวัลต่างๆ ล้วนเป็น

ตัวอย่างที่ดี และเป็นกำลังสำคัญที่จะ

ขยายผลและเป็นแหล่งเรียนรู้แลกเปลี่ยน

ประสบการณ์การประยุกต์ใช้ปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสำนักงาน กปร.
จะได้ประสานความร่วมมือ สนับสนุน
เผยแพร่ และขยายผลแนวพระราชดำริ
เศรษฐกิจพอเพียงผ่านแหล่งเรียนรู้เหล่านี้
ซึ่งกระจายอยู่ทั่วประเทศ ให้เป็นศูนย์
เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในอนาคต

ดังนั้น เพื่อเป็นการขับเคลื่อนปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง
สำนักงาน กปร. และเจ้าภาพร่วม จึง
ได้จัดการสัมมนาตัวอย่างความสำเร็จ
การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงขึ้น เพื่อเผยแพร่ตัวอย่างที่
น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ไปประยุกต์ใช้จนประสบความสำเร็จ
เกิดประโยชน์แก่การพัฒนาภาค
ประชาชน ภาคเกษตร กลุ่ม/ชุมชน ภาครัฐ
และภาคธุรกิจต่อไป...”

นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี

ประธานเปิดงานสัมมนา และบรรยายพิเศษ

จากนั้น นายอำพลฯ ได้กล่าวเปิดงานสัมมนาและบรรยายพิเศษเรื่อง **เศรษฐกิจพอเพียงสู่ประโยชน์สุขแห่ง**

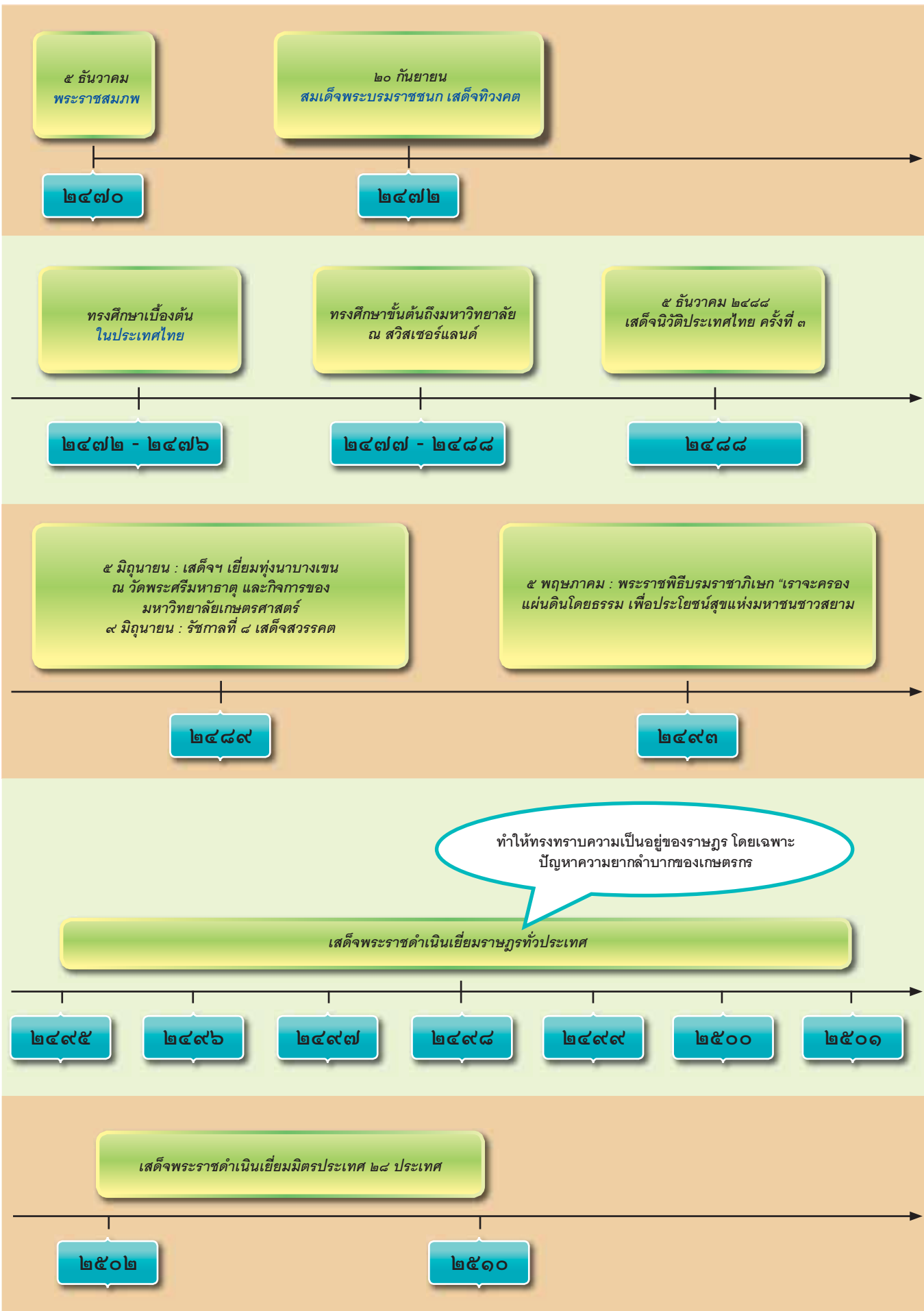
มหาชนชาวสยาม : ทฤษฎีใหม่ ซึ่งท่านได้นำเสนอพระราชประวัติ การทรงงาน การก่อเกิดทฤษฎีใหม่และเศรษฐกิจ

พอเพียงให้เห็นภาพตามลำดับเวลา พร้อมทั้งฝากข้อคิดเรื่องการเผยแพร่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่น่าสนใจ ซึ่งประมวลการบรรยายดังกล่าวได้ดังนี้

พระราชประวัติและการทรงงาน

นายอำพลฯ เริ่มต้นด้วยการปูพื้นฐานของผู้เข้าร่วมสัมมนาให้ใกล้เคียงกัน ซึ่งมาจากหลายสาขาอาชีพ ทั้งเกษตรกร พนักงานบริษัท และข้าราชการ ด้วยการกล่าวถึงพระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ โดยเริ่มตั้งแต่พระราชสมภพ ซึ่งคณะบรรณาธิการนำเสนอในรูปแบบเส้นเวลา เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพได้ชัดเจนขึ้น

หมุนเวียนจากภาคเหนือ อีสาน ได้ และกลาง

เสด็จพระราชดำเนินทั่วประเทศ ทุกภาค ทุกปี ปีละประมาณ ๖ เดือน

๒๕๑๐

๒๕๒๒

ทรงงานช่วยเหลือพัฒนาอาชีพของราษฎรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ทรงตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนา ๖ แห่ง

เนื่องจากได้ทอดพระเนตรศูนย์วิจัยฯ ต่างๆ จำนวนมาก ตั้งกระจายแยกกันไป แต่ยังไม่มีการรวมในที่เดียว

๒๕๒๒

๒๕๒๖

ทรงประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเกษตรทฤษฎีใหม่ที่วัดมงคลชัยพัฒนา สระบุรี

ทรงทดสอบการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ที่อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

๔ ธันวาคม ทรงแนะนำเกษตรทฤษฎีใหม่

๒๕๓๒

๒๕๓๕

๒๕๓๗

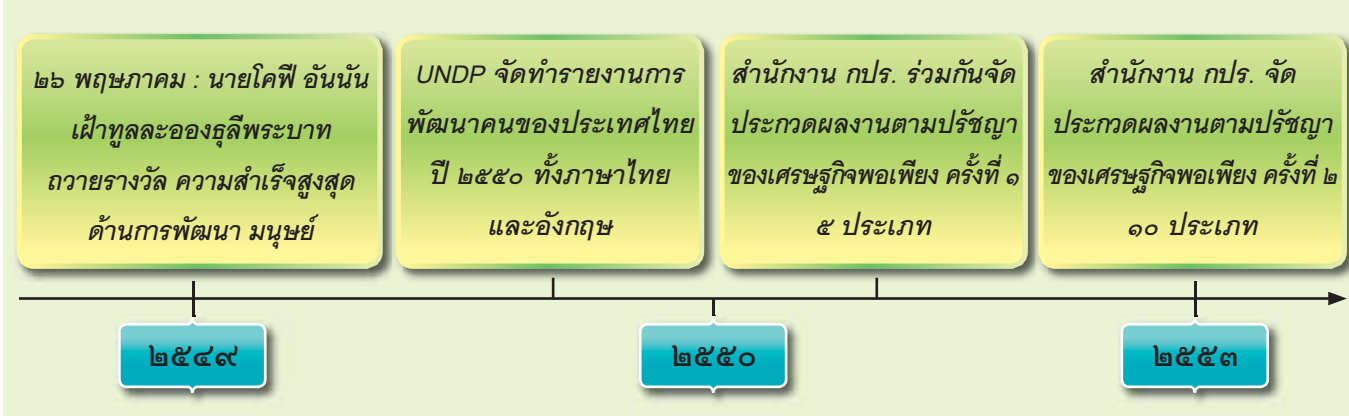
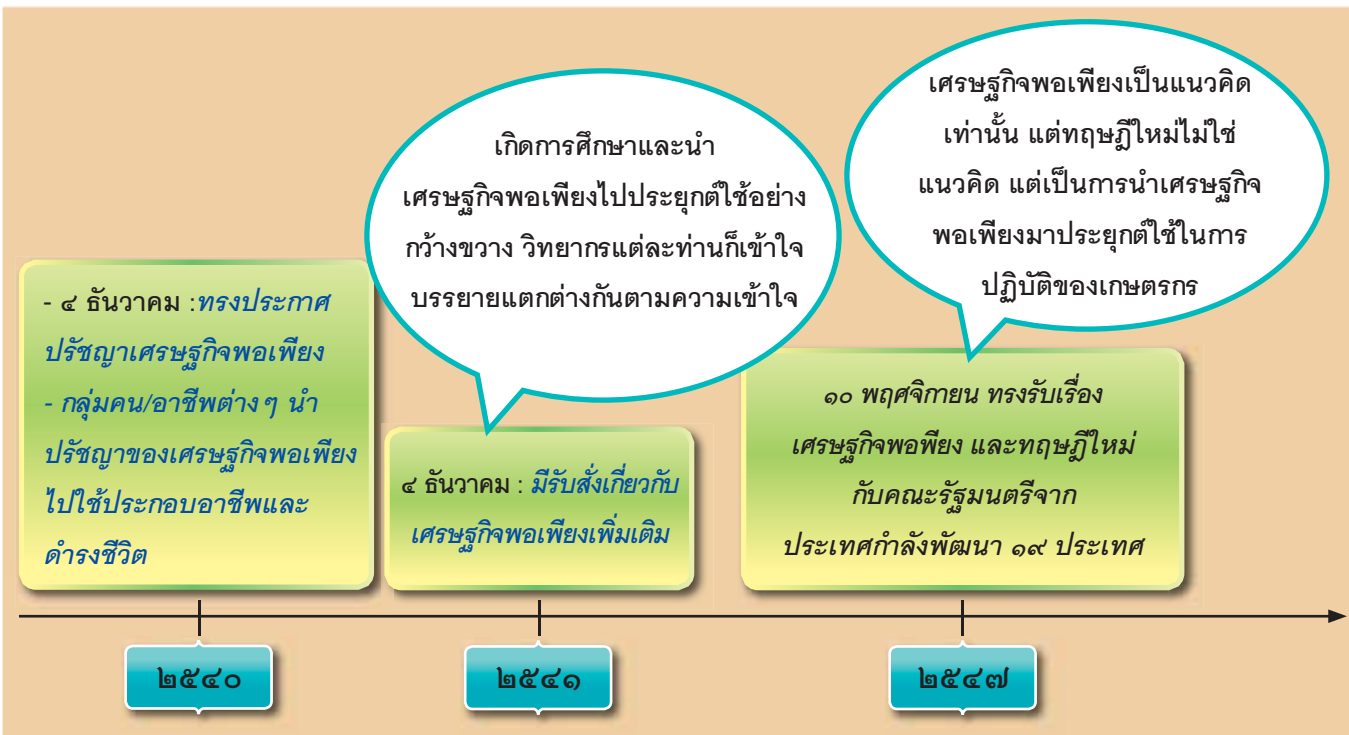
๔ ธันวาคม ทรงแนะนำเกษตรทฤษฎีใหม่เพิ่มเติม

เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ๓๐ ตุลาคม - สหทัย ๒๐ (นายอำพล เสนาณรงค์) ขอพระราชทานวินิจฉัยเพิ่มเติม

๒๕๓๘

๒๕๓๙

การไล่เรียงพระราชประวัติและการทรงงานดังกล่าว ของนายอำพล ทำให้ผู้ฟังเห็นว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงให้ความสนใจพระทัยงานด้านการเกษตร เนื่องจากทรงตระหนักว่าเป็นอาชีพของราษฎรส่วนใหญ่ในประเทศ กอปรกับได้เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎรทั่วประเทศ ตั้งแต่ปี ๒๔๙๕ และช่วงปีที่ ๒๕๑๐ ทำให้ทรงเห็นปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรด้วยพระองค์เอง ทั้งเรื่องการขาดข้อมูลทางวิชาการ เทคโนโลยี และปัญหาขาดแคลนน้ำ เป็นต้น โดยเน้นที่มาของเกษตรทฤษฎีใหม่จนก่อรูปเป็นเศรษฐกิจพอเพียง จึงสามารถตอบคำถามที่มัก

เกิดขึ้นเสมอในแวดวงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ว่าเหตุใด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงให้ความสนใจพระทัยงานด้านการเกษตร

การเผยแผ่พระพุทธศาสนา กับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง

หลังจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประกาศปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีกลุ่มคนหลายกลุ่มในสังคมได้ระดมศึกษาและเผยแผ่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างกว้างขวาง ซึ่งนายอำพล เห็นว่าบรรดาวิทยากรมีความเข้าใจเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกันไป จึงได้ยกตัวอย่างการเผยแผ่ศาสนาของพระพุทธเจ้าว่า เมื่อก่อนพุทธกาล

๔๕ ปี พระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้ในวันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ณ พุทธคยา ต่อมาก่อนพุทธกาล ๔๔ ปี ๔ เดือน ในวันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ ปี ได้แสดงพระธรรมเทศนาถกกันครั้งแรก ชื่อ ธัมมจักรกัปปวัตตสูตร แก่เบญจวัคคีย์ และทรงเทศนาเยสะและเพื่อนอีก ๕๔ คน ให้บรรลुเป็นพระอรหันต์ทุกรูป หลังจากนั้นทรงส่งพระอรหันต์สาวกจำนวน ๖๐ รูปดังกล่าว ออกไปเผยแผ่พระศาสนา โดยทรงสอนและแนะนำว่า ๑) อย่าได้ไปทางเดียวกัน ๒ รูป ๒) จงแสดงธรรมงามในเบื้องต้น งามในท่ามกลาง งามในที่สุด คือพูดให้ดี ให้สุภาพ ให้เข้าใจ ๓) จงประกาศพรหมจรรย์ พร้อมทั้งอรรถ

และพยุชนะให้ครบสมบูรณ์ คือพูด
เนื้อหาให้ถูกต้อง และ ๔) เพื่อประโยชน์
และความสุขของชนหมู่มาก และทรง
สอนสาวกรูปอื่น ๆ ต่อมาด้วย และเมื่อ
พระอรหันต์สาวกกลับมาประชุมโดยมิได้
นัดหมาย ทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์ แก่
ที่ประชุมพระอรหันต์เหล่านั้น หลังจากนั้น
ทรงแสดงธรรมในที่ประชุมสงฆ์ทุกวันเพ็ญ

๑๕ ค่ำ และแรม ๑๕ ค่ำ กล่าวคือ
การทบทวนหลักสูตรการสอนกับสาวก
ของท่านทุก ๑๕ วัน นั่นเอง

จากวิธีการสอนและเผยแผ่พระพุทธ
ศาสนาดังกล่าว นายอำพล จึงเสนอเป็น
แนวทางทบทวนและปรับปรุงปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้ ๑) เข้าเฝ้า
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอย่าง

สม่ำเสมอ ๒) ประชุมวิทยากรเป็นประจำ
๓) จัดประกวดเศรษฐกิจพอเพียงเป็น
ระยะ และ ๔) ติดตามงานเศรษฐกิจ
พอเพียงอย่างใกล้ชิด พร้อมกันนั้น ได้
เปรียบเทียบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
กับพุทธภาษิตในวิถีของสหทัย ๒๐
(เป็นนามเรียกขานของนายอำพลฯ)
ไว้ดังนี้

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	พุทธภาษิต	ความหมาย
1. พึ่งตนเอง	อตตาทิ อตตโน นาโถ	ตนเป็นที่พึ่งของตน
2. พอประมาณ	สนตุญฺฐี ปรมํ ธนํ	ความรู้จักพอ เป็นทรัพย์อันประเสริฐ
3. เดินทางกลาง	มัชฌิมา ปฏิปทา	การดำเนินชีวิตสายกลาง
4. มีภูมิคุ้มกัน	อโรคา ปรมา ลากา	ความไร้โรค เป็นลาภอันประเสริฐ
5. มีเหตุมีผล	สุขา สุทธา ปติญฺฐิตา	ความเชื่อที่มั่นคงด้วยเหตุผลทำให้เกิดความสุข
6. เป็นคนดี	ปาปานํ อกรรมํ สุขํ	การไม่ทำชั่ว ทำให้เกิดความสุข
7. มีความสามัคคี	วิสาสะ ปรมา ญาคี หรือ สุขาสงฆ์สส สามัคคี	ความคุ้นเคยใกล้ชิด เป็นญาติอันประเสริฐ ความสามัคคีของหมู่คณะ ทำให้เกิดความสุข

วิจัยและพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

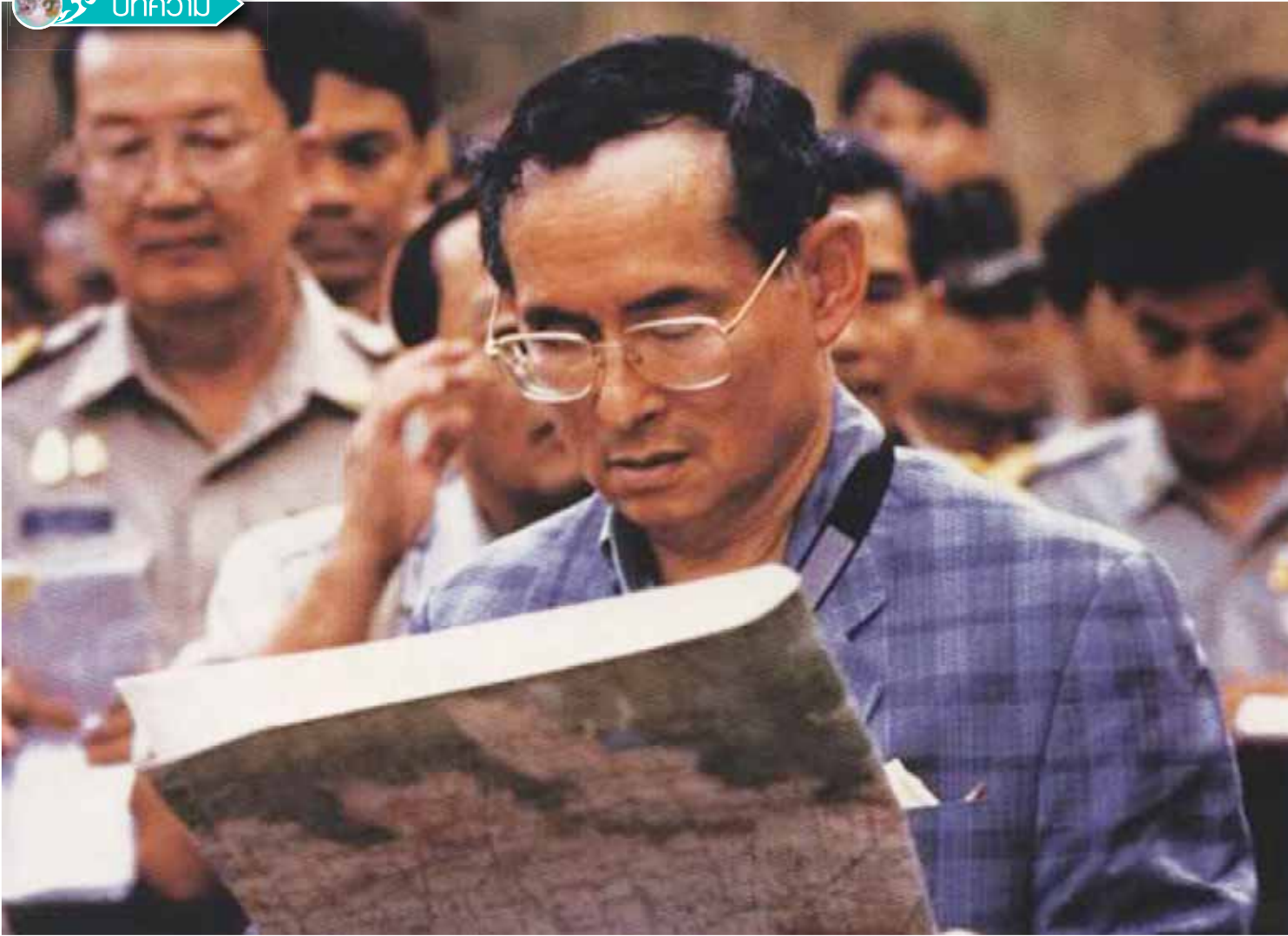
จึงเห็นได้ว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ตรงกับธรรมะของพุทธศาสนา อย่างเห็นได้ชัด และเชื่อมั่นว่า เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับคำสอนของทุกศาสนาด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ นายอำพลฯ เน้นย้ำว่า การนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้จำเป็นต้องประยุกต์ใช้ และไม่จำเป็นต้องทำ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ หากทำได้ ๒๕ เปอร์เซ็นต์ในการดำเนินชีวิตของแต่ละคน นั่นก็เพียงพอแล้ว โดยเฉพาะในภาคธุรกิจ และหน่วยงานหรือ องค์กรภาครัฐ ซึ่งการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ค้นพบตัวอย่างธุรกิจ และหน่วยงานที่นำเศรษฐกิจพอเพียง

ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งผู้ที่สนใจสามารถเข้าไปศึกษาดูงานเรียนรู้ได้ว่า บริษัทห้างร้าน และหน่วยงาน ประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร

นอกจากนั้น นายอำพลฯ ได้ฝากข้อคิดในการพัฒนาแผนเกษตร ไว้ว่า ควรนำเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้ โดยเพิ่มแหล่งเก็บน้ำในไร่นา ลดพื้นที่ปลูกข้าวในพื้นที่ที่ได้ผลผลิตต่ำ ปลูกไม้ให้หลากหลาย เช่นไม้ต้น ไม้ใช้สอย ไม้กินได้ และปลูกแบบหมุนเวียน เพื่อลดการใช้น้ำและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี และสุดท้ายคือ การกลับคืนสู่ท้องถิ่นบ้านเกิด

ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น
ดังกล่าวของนายอำพลฯ ไขหรือไม่ว่า
ฟังแล้วมีอาจผ่านเลย หากควรนำไป
ทบทวนขบคิด ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อ
ผู้เข้าร่วมสัมมนาอย่างยิ่ง และเหนือ
สิ่งอื่นใด หากแต่ละท่านได้น้อมนำ
เศรษฐกิจพอเพียงหรือธรรมะไป
ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะ
มากน้อยตามวิถีทางที่ดั่งงามแล้ว
ล้วนเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อน
เศรษฐกิจพอเพียง นั่นคือประโยชน์สุข
ที่จะเกิดขึ้นในประเทศของเราอย่าง
แน่นอน 🌱

คนพอเพียง... ก้าวสู่สังคมพอเพียง

■ สุदारัตน์ คุณสินธุ์*

การประกวด...พื้นที่ของการค้นพบ

“ความพอเพียง” และ “พออยู่พอกิน” เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่ประชาชนคนไทยมาโดยตลอด แต่ไม่มีใครได้รับการตอบรับนำไปปฏิบัติสัก เนื่องจากภาคส่วนต่างๆ ใน

สังคมไทย มุ่งมั่นพัฒนาประเทศไปในทิศทางวาทกรรมหลักของการพัฒนากระทั่งเมื่อประเทศไทยประสบวิกฤติเศรษฐกิจต้มยำกุ้งในปี ๒๕๔๐ ซึ่งส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนในสังคมอย่างรุนแรง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงเน้นย้ำถึงความพอเพียง พออยู่พอกิน อีกครั้ง ในนาม **“เศรษฐกิจพอเพียง”**

ว่าเป็นแนวทางแก้ไขเพื่อให้ผ่านพ้นวิกฤติและเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต การปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ให้ดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง ยั่งยืน ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ เมื่อครานั้นเอง ที่สังคมไทยได้หันมาฟังและเริ่มตระหนักรู้ถึง **“เศรษฐกิจพอเพียง”** เกิดความกระตือรือร้น ศึกษา ทบทวน และนำไป

*เจ้าหน้าที่กลุ่มศึกษาและขยายผลตามแนวพระราชดำริ สำนักงาน กปร.

ปรับวิถีคิด การดำเนินชีวิตอย่างกว้างขวาง
อย่างไรก็ตาม ระยะแรก เศรษฐกิจพอเพียง
ได้รับการตอบรับ นำไปปฏิบัติในภาค
เกษตรเป็นส่วนใหญ่ ทั้งที่จริงเป็นวิถี
สำหรับคนทุกระดับ ดังนั้น เพื่อให้เกิด
ความเข้าใจในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
และกระตุ้นการนำไปใช้อย่างกว้างขวาง

เพิ่มขึ้นกว่าภาคการเกษตร สำนักงาน
กปร. จึงจัดทำโครงการประกวดผลงาน
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขึ้น
เป็นครั้งแรก เนื่องในโอกาสมหามงคล
เฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕

ธันวาคม ๒๕๕๐ ภายใต้ชื่อโครงการ
๘๐ พรรษา ปวงประชาเป็นสุขสานต์
เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และค้นหาตัวอย่างบุคคล
ที่ประสบผลสำเร็จในการนำปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต โดยการประกวดฯ แบ่งเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ บุคคลและธุรกิจ ซึ่งได้ตัวอย่างความสำเร็จ จำนวน ๒๓๒ ราย สามารถสร้างความตื่นตัวในการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในหลายภาคส่วน โดยเฉพาะภาคธุรกิจ

สานช่วย ขยายกลุ่ม

จากผลสำเร็จของการประกวดฯ ครั้งแรก ประกอบกับความต้องการตัวอย่างผู้ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในภาคส่วนอื่น ๆ เพิ่มเติม สำนักงาน กปร. จึงได้จัดโครงการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๒ ในปี

๒๕๕๒ ขึ้น โดยร่วมกับมูลนิธิชัยพัฒนา กระทรวงมหาดไทย สำนักงานประมงกองทัพไทย และสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเผยแพร่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ประชาชนทุกหมู่เหล่าได้มีส่วนร่วมในการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ส่งเสริมและยกย่องภาคประชาชน ภาคเกษตร ภาครัฐ และภาคธุรกิจ ที่ได้นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและการดำเนินชีวิต จนประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม และค้นหาตัวอย่างในการนำปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์และปฏิบัติในการดำเนินชีวิตพัฒนาชุมชนพัฒนาองค์กรภาครัฐ และพัฒนาภาคธุรกิจต่อไป

การประกวดผลงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๒ นี้ ได้ขยายประเภทการประกวดให้ครอบคลุมกลุ่มต่าง ๆ มากขึ้น โดยให้ความสำคัญของการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในลักษณะของการรวมกลุ่ม ได้แก่ ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ในประเภทประชาชนทั่วไป ยังได้แยกประเภทประชาชนในพื้นที่ห่างไกลและทุรกันดาร เพื่อค้นหาบุคคลที่อยู่ในสภาวะความยากลำบากแต่สามารถที่จะดำเนินชีวิตได้อย่างพอเพียงและมีความสุข นอกจากนี้ ได้มุ่งเน้นการน้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในหน่วยงานภาครัฐ ทั้งในระดับกรมและองค์กรภาครัฐ ในส่วนภูมิภาค ทั้งโรงเรียน โรงพยาบาล องค์กรบริหาร

ส่วนตำบลอีกด้วย ทำให้การประกวดครั้งนี้ได้แบ่งประเภทการประกวดเป็น ๑๐ ประเภท คือ

- ๑) ประชาชนในพื้นที่ห่างไกลและทุรกันดาร
- ๒) ประชาชนทั่วไป
- ๓) ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง
- ๔) เกษตรกรทฤษฎีใหม่

- ๕) กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่
- ๖) หน่วยงาน/องค์กรภาครัฐในส่วนกลาง
- ๗) หน่วยงาน/องค์กรภาครัฐในส่วนภูมิภาค
- ๘) ธุรกิจขนาดใหญ่
- ๙) ธุรกิจขนาดกลาง
- ๑๐) ธุรกิจขนาดย่อม

หลังปิดรับสมัครการประกวดฯ ครั้งที่ ๒ เมื่อสิ้นเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๒ ได้รับความสนใจจากผู้สมัครเข้าร่วมประกวดฯ ครบทุก ๑๐ ประเภท จำนวนรวมทั้งสิ้น ๑,๖๔๔ ราย จำแนกตามประเภทการประกวด ดังนี้

ประเภทการประกวด	จำนวนผู้ส่งผลงาน (ราย)
ประชาชนในพื้นที่ห่างไกลและกันดาร	๖๕
ประชาชนทั่วไป	๕๓๗
ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง	๔๐๗
เกษตรกรทฤษฎีใหม่	๒๙๗
กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่	๖๔
หน่วยงานองค์กรภาครัฐ ในส่วนกลาง	๙
หน่วยงานองค์กรภาครัฐ ในส่วนภูมิภาค	๑๕๒
ธุรกิจขนาดใหญ่	๑๙
ธุรกิจขนาดกลาง	๓๒
ธุรกิจขนาดย่อม	๖๒
รวมทั้งสิ้น	๑,๖๔๔

คณะกรรมการดำเนินการประกวดผลงานฯ ได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการพิจารณาผลงาน ด้วยความรอบคอบ โปร่งใส และเป็นธรรม ซึ่งคณะกรรมการคัดเลือกการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้เดินทางตรวจพิจารณาผลงานภาคสนาม (field work) ทั่วประเทศ จำนวน ๒ รอบ และนำเสนอผลการคัดเลือกให้แก่คณะกรรมการตัดสินการประกวดฯ และคณะกรรมการอำนวยการจัดการประกวดฯ ตามลำดับ เพื่อพิจารณาตัดสินผลงานให้ได้รับรางวัลต่างๆ โดยปรากฏผลการตัดสินได้ผู้ชนะเลิศรางวัลถ้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จำนวน ๑๐ รางวัล รางวัลถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน ๓๓ รางวัล รางวัลโล่เกียรติยศนายกรัฐมนตรี จำนวน ๕๖ รางวัล และเกียรติบัตรจากสำนักงาน กปร. จำนวน ๒๘๙ รางวัล รวมจำนวนรางวัลทั้งสิ้น ๓๘๘ รางวัล สามารถดูรายชื่อผู้ได้รับรางวัลทั้งหมดได้ที่ www.rdpb.go.th

รายชื่อผู้ได้รับรางวัลถ้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ประเภท	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่
๑. ประชาชนในพื้นที่ห่างไกล และกั้นดาร	คุณคอสหมีะ แลแมน	ตำบลจะนะ อำเภोजะนะ จังหวัดนราธิวาส
๒. ประชาชนทั่วไป	คุณสมพงษ์ พรผล	ตำบลท่าอยู่ อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา
๓. ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง	ชุมชนบ้านดอกบัว	ตำบลบ้านตุน อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
๔. เกษตรกรทฤษฎีใหม่	คุณเป็รียวจันทร์ ต๊ะตันยาง	ตำบลเชิงเคียน อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
๕. กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่	กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านถ้ำ	ตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
๖. หน่วยงาน/องค์กรภาครัฐ ในส่วนกลาง	ธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)	แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพฯ
๗. หน่วยงาน/องค์กรภาครัฐ ในส่วนภูมิภาค	สำนักงานเทศบาลตำบล ปลายพระยา	ตำบลปลายพระยา อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่
๘. ธุรกิจขนาดใหญ่	บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพฯ
๙. ธุรกิจขนาดกลาง	บริษัท บารูม ดีไซน์ จำกัด	แขวงบางโพธิ์พาง เขตยานนาวา กรุงเทพฯ
๑๐. ธุรกิจขนาดย่อม	บริษัท พรทิพย์ (ภูเก็ต) จำกัด	ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

เปิดตัวคนพอเพียง

สำนักงาน กปร. และเจ้าภาพร่วมจัดการประกวดฯ ได้จัดงานแถลงข่าวประกาศผลการตัดสินการประกวดฯ และงานสัมมนาตัวอย่างความสำเร็จการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อวันที่ ๒๒ - ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๓ ตามลำดับ ณ โรงแรมปรินซ์ พาเลซ มหานาค กรุงเทพฯ มีผู้ได้รับรางวัลคณะกรรมการดำเนินการฯ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสื่อมวลชนเข้าร่วมงานดังกล่าว โดยวันแถลงข่าว นายสุเมธ ตันติเวชกุล ที่ปรึกษาและประธานกรรมการตัดสินการประกวดฯ ได้เป็นประธานแสดงความยินดีและให้ข้อคิดแก่ผู้ได้รับรางวัล และในวันสัมมนา

นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี และที่ปรึกษา กปร. ได้ให้เกียรติเป็นประธาน และได้บรรยายให้ความรู้แก่ผู้เข้าร่วมงานในเรื่อง **“เศรษฐกิจพอเพียงสู่ประโยชน์สุขของมหาชนชาวสยาม”** ถือเป็นโอกาสที่ได้แสดงความยินดีกับผู้ได้รับรางวัล ได้พบปะ ทำความรู้จัก และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อันจะเป็นพื้นฐานในการเชื่อมเครือข่ายขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงจากคนชุมชน องค์กร ขยายทั่วทุกภาคส่วนของสังคม

พิธีพระราชทานรางวัล

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะเสด็จฯ เป็น

ประธานพิธีเปิดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว **๙๔ พรรษา ประโยชน์สุขสู่ปวงประชา** ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ และพระราชทานรางวัลชนะเลิศและรองชนะเลิศการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๒ ในพิธีเปิดงานดังกล่าว เพื่อความเป็นสิริมงคล เป็นกำลังใจให้แก่ผู้ได้รับรางวัลและครอบครัว ที่ได้น้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงใช้เป็นแนวทางดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นสิริมงคลแก่คณะกรรมการดำเนินการประกวดฯ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ทั้งนี้ ผู้ได้รับรางวัลเกียรติยศ นายกรัฐมนตรี และเกียรติบัตรสำนักงาน กปร. จะจัดพิธีมอบรางวัลในช่วงวันถัดมา ของการจัดงานเฉลิมพระเกียรติฯ ดังกล่าว

บทพิสูจน์ เศรษฐกิจพอเพียงใช้ได้จริงทุกระดับ

ความสำเร็จของการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๒ มิได้จบอยู่ที่ผู้ได้รับรางวัลจำนวน ๓๘๘ รางวัล เท่านั้น แต่ภารกิจต่อเนื่อง คือ ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้ได้รับรางวัลที่มีความพร้อมเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ตัวอย่างการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใน

หลากหลายระดับตั้งแต่ประชาชนที่ประกอบสัมมาอาชีพในภาคส่วนต่างๆ กลุ่มเกษตรกร ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ

และภาคธุรกิจ เพื่อขยายผลการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในสังคมให้กว้างขวางและแพร่หลายมากขึ้น

ตัวอย่างความสำเร็จ ด้านประชาชนตาม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

■ นรินทร์ กาญจนฤกษ์*

นายสมพงษ์ พรผล นางคอสหมีะ แลแมแน และชุมชนบ้านบัว นับเป็นตัวอย่างความสำเร็จประเภทประชาชนทั่วไป ห่างไกลและชุมชนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับประเทศถ้วยรางวัลพระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจากการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

*ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามประเมินผล สำนักงาน กปร.

ครั้งที่ ๒ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) เป็นเจ้าภาพร่วมกับมูลนิธิชัยพัฒนา สำนักงานประมาณ กระทรวงมหาดไทย กองทัพอากาศ และสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดขึ้นในปี ๒๕๕๒ ผู้ได้รับรางวัลได้

สะท้อนให้เห็นถึงแนวทางปฏิบัติในการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในระดับครอบครัวจนถึงระดับชุมชนในสภาพพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันทางภูมิสังคมได้เป็นอย่างดี

สำนักงาน กปร. จะได้นำเสนอกุมิหลังหลักการ วิธีปฏิบัติและการขับเคลื่อนขยายผลแนวทางการพัฒนาตามปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคคลและชุมชนดังกล่าว
โดยละเอียดดังต่อไปนี้

คุณสมพงษ์ พรผล “ต้นแบบแห่งการพัฒนา คุณธรรมความดี”

คุณสมพงษ์ พรผล เป็นคนใต้โดยกำเนิด อาศัย
อยู่ที่บ้านเลขที่ ๕๕/๑ หมู่ ๒ บ้านท่าอยู่ ตำบลท่าอยู่
อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา ชีวิตครอบครัวแต่งงาน
มีบุตร ธิดารวม ๕ คน การศึกษาจบชั้นประถมศึกษา

■ **คุณสมพงษ์ พรผล**

วารสารต้นเนืองมาจากพระราชดำริ
ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ ประจำเดือน เมษายน - มิถุนายน ๒๕๕๓

ปีที่ ๔ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม แต่สามารถสร้างครอบครัวได้อย่างมั่นคงและเป็นผู้นำทางปัญญาในการรวมกลุ่มเกษตรกรและเสียสละมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน

ผลแห่งความสำเร็จสืบเนื่องมาจากการที่**คุณสมพงษ์** หรือที่ชาวบ้านเรียกกันอย่างติดปากว่า **ลุงเพอ** ได้บวชเรียนตั้งแต่เด็กจนวัยหนุ่มเมื่อลาสิกขา มีครอบครัว ได้นำหลักธรรม คำสอนในพุทธศาสนาซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเริ่มจากการประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแห่งความดี ด้วยการยึดมั่นในศีล ไม่ข้องเกี่ยวอบายมุขทั้งปวง เหล้า บุหรี่ การพนัน เทียบกลางคืน มีความขยันหมั่นเพียร อดทนต่อความยากลำบาก ในการประกอบอาชีพ ซื่อสัตย์ ประหยัด ใช้สติปัญญาในการคิดอย่างมีเหตุและผล

ด้วยหลักปฏิบัติและวิถีคิดดังกล่าว ทำให้**คุณสมพงษ์** มีการวางแผนชีวิต การผลิต การลงทุน การออม อย่างเป็นระบบ เริ่มจาก การทำบัญชีรับ จ่ายในครัวเรือน ให้รู้สถานะทางการเงินเบื้องต้น

จากนั้นมีการลงทุนประกอบอาชีพโดยจัดสรรเงินไว้ล่วงหน้าสำหรับรายจ่ายเพื่อลงทุนควบคู่ไปกับการวางแผนการผลิตพืชที่มีความหลากหลายมากขึ้น เปลี่ยนจากการทำอย่างเดียว มาทำการเกษตรผสมผสาน ปลูกผักสวนครัว ทำสวนยางพารา ไม้ผลและพืชหมุนเวียน เลี้ยงปลา เลี้ยงเป็ด เป็นอาหารบริโภคในครัวเรือนเหลือขายเป็นการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ โดยค่อยๆ ทำไปทีละเล็กละน้อย ทำด้วยความรอบคอบระมัดระวังพอประมาณ สอดคล้องสภาพของตน สำหรับเงินรายรับที่หักค่าใช้จ่ายแล้วจะเก็บเป็นเงินออมต่อไปไม่นำมาใช้จ่าย เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับครอบครัว แต่ถ้าจำเป็นต้องใช้จะมีการหารือกันในครอบครัว นอกจากนี้คุณลุงยังเป็นต้นแบบที่ดี กำหนดเป้าหมายและส่งเสริมการศึกษาลูก ซึ่งทำให้ลูก ๆ ทุกคนเรียนจบปริญญา มีหน้าที่การงาน เลี้ยง

ตนเองได้ เป็นคนดี เสียสละ ทำประโยชน์ ให้สังคม

ในด้านองค์ความรู้ และขยายผล แนวคิดตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง **คุณลุงสมพงษ์** มีประสบการณ์มากทำให้ มีความรอบรู้เนื่องจากเป็นคนช่างสังเกต ไม่หยุดนิ่งในเรื่องการเรียนรู้ จึงพัฒนา แสวงหาความรู้ เข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาต่างๆ อ่านหนังสือ ดูวีดีทัศน์ ศึกษาวิธีการจนเข้าใจอย่างถ่องแท้ ทำการบันทึก จัดเก็บข้อมูลเป็นระบบ แล้วนำมาปรับใช้เป็นแนวทางของตนเอง ดังจะเห็นได้จากเทคนิคการทำสวนยาง เช่น การให้ปุ๋ยโดยขุดหลุมใส่ปุ๋ยระหว่าง ต้นยาง ๔ ต้น เพื่อให้รากของต้นยาง สามารถดึงปุ๋ยไปใช้ได้ ไม่ใช่วิธีเดิมที่ ให้ปุ๋ยที่ละต้น จะช่วยประหยัดแรงงาน และเวลา รวมทั้งวิธีการนํ้ายางต่อต้าน

ทำให้สามารถคำนวณผลผลิตต่อต้น ของยางพาราได้ถูกต้อง

ความรู้เหล่านี้ **คุณลุงสมพงษ์** ไม่ได้ เก็บไว้คนเดียว แต่ได้เป็นวิทยากร ถ่ายทอด องค์ความรู้ ขยายผลทางความคิดเป็นผู้นำ ทางปัญหาสร้างแรงบันดาลใจให้ชาวบ้าน

ในชุมชนพร้อมใจที่จะจัดการทรัพยากร ในชุมชนอย่างเหมาะสมเกิดการรวม กลุ่มเกษตรกรทำสวนยางท่อยู่ขึ้น โดยเสียสละที่ดินทำกินส่วนตัว จัดตั้ง โรงงานผลิตยางแผ่นคุณภาพดีชั้น ๑ ของชุมชน เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเกษตรกร

ทำสวนยางทำอยู่ นำน้ำยางมาทำรวมกัน ตั้งแต่การผสมน้ำยาง การรีดยางแผ่นและการตากยางให้แห้ง ปัจจุบันสามารถผลิตยางแผ่นคุณภาพดี เป็นที่ต้องการของตลาด ชุมชนสามารถกำหนดราคายางแผ่นได้ ราคาสูงรวมทั้งจัดตั้งกลุ่มทำผลิตภัณฑ์จากเศษยางพารา เช่น ตุ๊กตายาง นมเทียม สำหรับผู้ป่วยมะเร็งเต้านม อุปกรณ์ทางการแพทย์ ฯลฯ เป็นสินค้า OTOP ของจังหวัดพังงา เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดจนการตั้งธนาคารหมู่บ้านเพื่อฝึกให้คนรู้จักการออมและเพื่อระดมเงินทุนให้เกษตรกรฝากเงินหลังขายยาง

ณ วันนี้ ผลแห่งความมุ่งมั่นจากการปฏิบัติตามหลักธรรมะนำ เหตุปัจจัยตามความรู้ ภูมิคุ้มกัน พอประมาณ เสริมโดยประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง ได้ขยายผลจากครัวเรือนลงไปสู่ชาวบ้านในชุมชนที่จะยึด **คุณสมพงษ์ พรผล** เป็น **“ต้นแบบแห่งการพัฒนาคุณธรรมความดี”** โดยใช้พื้นที่ที่อยู่อาศัยและแปลงไร่นาสวนผสมกว่า ๕๐ ไร่ที่จัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเป็นแหล่งถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สนใจทั่วไปอย่างยั่งยืน

■ คอสมหิมา แลแมแน

นางคอสมหิมา แลแมแน : ผู้มีจิตวิญญูณแห่งความเสียสละ

คอสมหิมา แลแมแน เป็นคนที่มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดี ครอบครัวมีความอบอุ่นและมั่นคง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาบริหารธุรกิจบัณฑิต การจัดการบัญชี ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ ๑๒๕ หมู่ ๑ บ้านยะฮอ ตำบลจะนะ อำเภोजะนะ จังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นพื้นที่เสี่ยงภัยสูง มีอันตรายต่อการก่อความไม่สงบใน ๓

จังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่ด้วยใจรักจึงประกอบอาชีพเกษตรกรรม และทุ่มเทให้ความร่วมมือกับทางราชการในการปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

ในการดำเนินวิถีชีวิตของคอสมหิมา หรือที่เพื่อนบ้านเรียกกันว่า **หิมา** นั้น ได้นำมาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการครอบครัว เริ่มจากการนำความรู้ การบัญชีมาทำบัญชีครัวเรือน วางแผนการผลิต การวางแผนการใช้จ่ายในครัวเรือนอย่างประหยัด พอประมาณสมทน เช่น

ปลูกผักไว้กิน ลดรายจ่าย ทำให้ครัวเรือน
มีภูมิคุ้มกันที่ดีเพราะรู้รายได้รายจ่าย
หลังจากนั้นได้คิดด้วยเหตุและผลที่จะ
ช่วยเหลือกลุ่มสตรีมุสลิมได้ลดรายจ่าย

ในครัวเรือนมีงานทำเป็นอาชีพเสริมเกิด
รายได้ จึงได้นำความรู้การบัญชีมาถ่ายทอด
ให้เพื่อนบ้านในชุมชนรู้วิธีการทำบัญชี
ครัวเรือนและทดลองนำไปปฏิบัติ ใน
ขณะเดียวกันก็ได้รวมกลุ่มแม่บ้าน โดยนำ
ทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า

ด้วยการเอาเศษผ้าที่เหลือใช้มาทำผลิตภัณฑ์
ผ้าเช็ดเท้า แล้ววิเคราะห์ความต้องการตลาด
ชุมชน ค่อย ๆ พัฒนาสินค้า โดยนำ
ภูมิปัญญาชาวบ้านมาพัฒนาผ้าโพกศีรษะ
แบบดั้งเดิม มาเพิ่มลายดอกไม้และวิธีการ
ปักเลื่อมลายต่างๆ ให้ตรงกับความต้องการ
ของตลาดในและต่างประเทศ

วันนี้ **หมี** บุคคลที่มีเมตตา เอื้อเฟื้อ
เผื่อแผ่ เสียสละ ในการเป็น อสม. เข้าไป
ดูแลคนป่วย ผู้สูงอายุ โดยการให้กำลังใจ
การให้เงินส่วนตัวช่วยเหลือผู้ยากลำบาก
ยากแค้นโดยไม่หวังผลตอบแทนและ
อุทิศตนในการพัฒนากลุ่มสตรีแม่บ้าน
ปักผ้าคลุมผมจนติดตลาดสินค้า OTO
P สี่ดาว รวมทั้งการออกแบบผลิตภัณฑ์
ใส่ชนมอย่างสวยงามยกระดับจน
เป็นศูนย์เรียนรู้ของชุมชน นับเป็น **ผู้มี
จิตวิญญาณแห่งความเสียสละ** อย่าง
แท้จริง

ชุมชนบ้านบัว : แหล่งเรียนรู้ของ ชุมชนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

จุดเริ่มต้นของการพึ่งตนเอง

ชุมชนบ้านบัว ตั้งอยู่ที่ บ้านบัว หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านดูน อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา อยู่ห่างจากตัวเมืองพะเยา เพียง ๑๒ กิโลเมตร มีประชากรทั้งสิ้น ๗๖๓ คน ๒๑๕ ครัวเรือน ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ สวนไฟ โดยใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ตุ่นและห้วยแฮ้งในอดีต ชาวบ้านเน้นการทำเกษตรพืชเชิงเดี่ยวและล้นไหลไปตามกระแสบริโภคนิยม ทำให้ประสบกับความจน เจ็บ ไข้ คือไม่รู้จักตนเองในการดำรงชีวิต มีปัญหาหนี้สิน ต่อมาปี ๒๕๒๘ ชุมชนได้เริ่มแก้ปัญหาด้วยการตั้งกลุ่มจักสานแข่งและสุมไก่ จากวัสดุที่มีมากในท้องถิ่นคือไม้ไผ่รวก ซึ่งแต่เดิมขายเป็นลำ เป็น

อาชีพเสริมแต่ในระยะแรกยังมีปัญหาการขายผลผลิต เนื่องจากต่างคนต่างขาย จนกระทั่งปี ๒๕๔๖ ได้มีการวางระบบการผลิตและการขายขึ้นใหม่โดยแกนนำคนหนุ่ม **นายบาล บุญก้า** (ผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบัน) ในการหลอมรวมความคิดชาวบ้านให้ขายแข่งและสุมไก่ผ่านกลุ่ม โดยจัดการระบบแบ่งผลประโยชน์และกฎระเบียบที่เหมาะสมและติดต่อให้ผู้ค้ามาซื้อที่บ้านบัวโดยตรง แข่งและสุมไก่บ้านบัว จึงเป็นที่ยอมรับในเรื่องคุณภาพผลผลิตและเป็นรายได้เสริมที่สำคัญของชุมชน

รู้จักตนเอง

จากจุดเริ่มต้นของการพึ่งตนเอง ปรากฏความเปลี่ยนแปลงแจ่มชัดมากขึ้นในปี ๒๕๔๙ เมื่อแกนนำชุมชน (นายบาล บุญก้า) ได้จัดทำเวทีประชาคมหารือกับชุมชนทุกเดือน โดยร่วมกันศึกษาวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจสังคม และทรัพยากรของชุมชน ให้รู้ถึงต้นตอของเหตุและปัญหา เมื่อเข้าใจถ่องแท้แล้วจึงตัดสินใจนำไปทำแผนพัฒนาชุมชนและน้อมนำแนวทางการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไป

ปฏิบัติ ริเริ่มดำเนินโครงการต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาชุมชนในภาพรวมอย่างจริงจัง เริ่มจากระดับครัวเรือน มีการส่งเสริมให้ทุกครัวเรือนปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ เลี้ยงไก่พื้นเมืองควบคู่ไปกับการฟื้นฟูปรับวิธีการทำนาซึ่งเป็นอาชีพหลักของชุมชน โดยใช้ปัจจัยการผลิตในไร่นา ปรับปรุงดินนาด้วยการปลูกและไถกลบปุ๋ยคอก ซึ่งมีการจัดทำโครงการธนาคารเมล็ดพันธุ์ปุ๋ยคอกเพื่อรองรับความต้องการของเกษตรกรอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ได้ใช้แรงงานและปุ๋ยคอกจากวัว ใช้ปุ๋ยจากเศษพืชเศษอาหาร ใช้น้ำหมักจุลินทรีย์ทดแทน

สารกำจัดศัตรูพืช ซึ่งจะมีส่วนช่วยลดต้นทุนการผลิต ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้

การดำเนินการดังกล่าวอยู่บนพื้นฐานของความพอประมาณ คือรู้จักตนเอง มีความพร้อม ความสามารถที่จะทำกิจการงานสิ่งใดด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง ไม่มากไม่น้อยเกินไป ซึ่งในชุมชนบ้านบัวได้เริ่มลดรายจ่ายในครัวเรือนเบื้องต้นแล้วทดลองดำเนินการในกลุ่มเล็กๆ เช่น การตั้งกลุ่มปุ๋ยหมัก กลุ่มเลี้ยงโคพันธุ์พื้นเมือง กลุ่มผลิตแก๊สชีวภาพ กลุ่มจักสาน ซึ่งจะมีการปลูกไม้ไผ่ในชุมชนทดแทน ต้นที่ตัดไปและวางกฎระเบียบเคร่งครัดไม่ให้กินหน่อไม้ เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการสานเข่ง และส้อมไม้ กลุ่มปลูกหญ้าแพงโกล่า กลุ่มผลิตน้ำยาเอนกประสงค์ กลุ่มผลิตภัณฑ์ผักตบชวา กลุ่มผักปลอดสารพิษ กลุ่มออมทรัพย์ ซึ่งจะสอนให้สมาชิกทำบัญชี เพื่อรู้ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนก่อน แล้วค่อยขยายผลโดยมีการศึกษาแสวงความรู้จากผู้รู้ในการปรับปรุงผลงานของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้การดำเนินกิจกรรมของชุมชนที่มีความหลากหลาย เชื่อมโยงสัมพันธ์กันยังส่งผลให้คนในชุมชนมีภูมิคุ้มกันที่ดี ไม่มีความเสี่ยงในการขาดแคลนอาหาร และปัจจัยการผลิตเพราะรู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างถูกต้องและเหมาะสม ทำให้ชุมชนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างพอเพียง และมีความสุข

ต่อยอดขยายผล

ณ วันนี้ ชุมชนแห่งนี้ นับเป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญที่ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ตลอดจนพระ เณรและเจ้าหน้าที่จากภาคส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพะเยาและจังหวัดอื่นในแต่ละภูมิภาค ได้มาศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริงกับครุภูมิปัญญาชาวบ้าน ซึ่งจะมีส่วน

ในการถ่ายทอด วิธีคิด วิธีทำจากกิจกรรมการดำเนินงานต่างๆ ในชุมชนที่เกิดจากการรวมตัวของชาวบ้านในรูปกลุ่ม โดยมีแกนนำกลุ่มที่มีองค์ความรู้ ความชำนาญแตกต่างกันเป็นผู้สอน กิจกรรมที่เด่นและมีผู้สนใจดูงานมาก จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับ

- การบริหารจัดการกลุ่มจักสาน

เป็นการดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ แบ่งเป็น ๓ ฝ่าย การอำนวยความสะดวก

และตรวจสอบ มีนายบาล บุญก้าเป็นประธาน จุดเรียนรู้แรกมีความสำคัญมาก เพราะเป็นการปูพื้นฐานหลักจากแนวคิดการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการประหยัด ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมเสียสละ ร่วมแบ่งปัน ดำเนินการจัดการใน รูปกองทุนเงินออมทรัพย์ แบ่งเป็น เงินหมุนเวียนรับซื้อเชิงสมาชิก ในหมู่บ้านเริ่มแรก ๑๐๐,๐๐๐ บาท โดยหักค่าเช่ากลุ่มไบละ ๐.๕๐ บาท และให้สมาชิกออมเงินคนละ ๒๐ บาท ต่อเดือน จากนั้นจะนำเงินออมแต่ละเดือน และเงินเปอร์เซ็นต์ที่หักค่าเช่ากลุ่ม ให้สมาชิกกู้ยืมไปลงทุน ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๖ ต่อปี ขณะนี้มีเงินหมุนเวียนทั้งสิ้น ๒๕๖,๘๓๐ บาท

นอกจากนี้การดำเนินการดังกล่าว ยังมี การวางระบบการผลิต ปลูกไฟทดแทน การผ้าไม้ไฟด้วยแรงงานคนและเครื่องจักร การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ที่มีหลายขนาด ขนาดเล็กจะใช้เป็นภาชนะที่ระลึกใส่ของฝาก สินค้าก่อนส่งขายจะผ่านการตรวจสอบ คุณภาพ รวมทั้งเป็นกิจกรรมเสริมให้ เยาวชนมีส่วนร่วมในการหารายได้จาก การรับจ้างร้อยหูเชิง และทำให้ชาวบ้าน มีงานทำ ไม่อพยพแรงงานไปต่างถิ่น **เชิง และสมุนไพร** ที่นี้จึงมีคุณภาพดี เป็นสินค้า OTOP ของจังหวัดพะเยา

- **การเกษตรกรรม** เป็นการ ดำเนินการในรูปกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่ม เลี้ยงโคพันธุ์พื้นเมือง มีสมาชิก ๔๐ คน บริหารในรูปกองทุนหมุนเวียนให้กู้ไป เลี้ยงโค สมาชิกจะต้องส่งเงินออมเดือนละ ๒๐ บาทปัจจุบันมีเงินทุน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

นอกจากนี้ยังส่งเสริมขยายผลให้ทุก ครัวเรือนเลี้ยงโค บ้านละ ๒ ตัว โดย ทำคูชานานไปกับกลุ่มปลูกหญ้าแพงโกล่า ซึ่งสามารถนำหญ้ามาใช้เลี้ยงโค ไม่ต้องซื้อ จากหมู่บ้านอื่น และมีมากพอที่จะจำหน่าย ในหมู่บ้านและนอกหมู่บ้าน หารายได้ให้ ชุมชนปีละประมาณ ๔๐,๐๐๐ ถึง ๕๐,๐๐๐ บาท ผลจากการเลี้ยงโค จำนวนมาก ทำให้มีมูลวัวมากพอที่จะ นำมาทำแก๊สชีวภาพเพื่อลดรายจ่าย ของครัวเรือนได้เดือนละไม่น้อยกว่า

๓๐๐ บาท ขณะนี้ได้มีการรวมกลุ่ม ผลิตแก๊สชีวภาพในรูปกองทุน มีสมาชิก นำไปใช้ประโยชน์แล้ว ๖๐ ครัวเรือน และมูลวัวอีกบางส่วนได้นำมาทำปุ๋ย หมัก รวมทั้งน้ำหมักจุลินทรีย์จากหน่อ กล้วยเป็นการลดต้นทุนการผลิตเพื่อ ใช้ในการเกษตร

ในด้านการเกษตรกรรม มีจุดเรียนรู้ ที่น่าสนใจอย่างยิ่งที่แสดงถึงภูมิปัญญา ชาวบ้าน คือ ศูนย์การเพาะพันธุ์กล้วย ดั่งเขา ซึ่งมี **นายบรรพต ปิรุวิ** ปราชญ์

ชาวบ้าน ได้ศึกษาทำการเพาะพันธุ์กว้าง และหนอนไม้ไผ่ โดยจดบันทึกไว้เป็น ลายลักษณ์อักษร เนื่องจากต้องการสืบสาน ประเพณี การแข่งขันการชนกว้างของ ชาวไทยล้านนา แต่ปัจจุบันจำนวนกว้าง ลดลง นอกจากนี้ในพื้นที่เดียวกันได้ เพาะพันธุ์ไม้ต่าง ๆ การจัดสวนหย่อม โดยใช้บ้านของตนเองเป็นแหล่งเรียนรู้

- การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

สิ่งแวดล้อมและศิลปวัฒนธรรม คนใน ชุมชนมีการปลูกป่าทดแทน ปลูกไผ่รวก ซึ่งนำมาใช้จักสานแข่งและส้อมไก่อ่ ทดแทน สำหรับไผ่อีกพันธุ์หนึ่งคือ ไผ่บง ซึ่งมีความ เหมาะสมและปริมาณมากพอจะนำมา ขยายผล แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ตะเกียบ และไม้จิ้มฟัน มีการสร้างฝายต้นน้ำลำธาร เพื่อใช้ในการเก็บกักน้ำและเพิ่มความชุ่มชื้น ให้พื้นที่ป่า ผสานไปกับการปลูกหญ้าแฝก ตามลำห้วย เพื่อป้องกันการชะล้างพัง ทลายของหน้าดิน กักเก็บตะกอนดิน เพิ่ม ความชื้นในดิน รวมทั้งการคัดแยกขยะ การอนุรักษ์กบเขียว ด้วยการตั้งกฎกติกา ห้ามจับลูกกบ ปล่อยปลาริเวณหน้าฝาย เพื่อสร้างสมดุลระบบนิเวศ ตลอดจนพัฒนา ระบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ควบคู่ไปกับ

การส่งเสริมให้เยาวชนสืบสานศิลปวัฒนธรรม ดนตรีพื้นบ้าน การฟ้อนเล็บ รำพัด สะล้อ ซอ ซึง

สิ่งที่ขาดไม่ได้และเป็นหน้าตาของชุมชน คือการจัดระเบียบชุมชน ซึ่งชาวบ้านเข้ามาช่วยกันทำ ถนนน่านมอม บ้านน่านอยู่มาตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ โดยแต่ละครัวเรือนจะจัดการบริเวณบ้านให้เป็นระเบียบ สะอาด น่านอยู่ จัดการปลูกและดูแลไม้ดอกไม้ประดับ ผักสวนครัวริมถนนหน้าบ้านให้น่านมอม ในขณะที่เดียวกันชุมชนมิได้ละเลยผู้สูงอายุที่เป็นปูชนียบุคคลของลูก หลาน จึงจัดกิจกรรมออกกำลังกายรำกระบองเพื่อเสริมสร้างสุขภาพผู้สูงอายุ และกีฬาคน ๓ วัย เยาวชน ผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุ ความเปลี่ยนแปลงโดยรวมของชุมชนแห่งนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าขาดความร่วมมือจากคนในชุมชนที่พร้อมใจกัน ลด ละ เลิก อบายมุขและปฏิบัติ ตามหลักคุณธรรม ๕ ประการ ในเรื่องความซื่อสัตย์ เสียสละ รับผิดชอบ เห็นอกเห็นใจ และไว้วางใจกัน

ภาพความสำเร็จของ คุณสมพงษ์ พรผล นางคอสหมีะ แลแมแน และ ชุมชนบ้านบัว ที่น้อมนำปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียงไปขับเคลื่อนเห็นผลเป็นที่ประจักษ์และนับเป็นเครือข่ายศูนย์เรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่จะมีส่วนสนับสนุนเชื่อมประสานงานเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้อื่นๆ เพื่อขยายผลงานพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ซึ่งมีความแตกต่างทางภูมิสังคมในแต่ละภูมิภาคของประเทศให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนสืบไป 🌱

“พอเพียงและยั่งยืน ด้วยเทคโนโลยีใหม่”

■ รุ่งรัตน์ วงษ์จู*

ท่ามกลางวิถีแห่งการดำเนินชีวิตที่สับสนวุ่นวาย แ่งแย่งชิงดีชิงเด่น และวนเวียนอยู่ในวังวนของการต่อสู้เพื่อให้ตัวเองมีความโดดเด่นอยู่ในสังคม ซึ่งรูปแบบการดำเนินชีวิตเช่นนี้ มิใช่เป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนต้องการและปรารถนาให้เกิดขึ้นกับตัวเอง แต่บางคนกลับมีความต้องการแค่ความเรียบง่าย สงบสุข และต้องการขั้นตอนของการก้าวดำเนินชีวิตในลำดับต่อไปด้วยความพาสุก ไม่ต้องไปต่อสู้แย่งแข่งกับใคร แค่การต่อสู้กับตัวเองให้สามารถสร้างชีวิตที่ยั่งยืนและมั่นคงได้ก็เพียงพอแล้ว

*เจ้าหน้าที่กลุ่มประสานงานโครงการพื้นที่ภาคใต้

ดังนั้น **“ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”** จึงเป็นวิถีแห่งการดำเนินชีวิตรูปแบบหนึ่ง ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานให้กับปวงชนชาวไทยได้นำไปปฏิบัติ เพื่อสร้างความยั่งยืนและสามารถยืนอยู่ได้ด้วยตนเอง ซึ่งแนวทางในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพสังคมเกษตรกรรมของชาวนาไทยนั้น ก็คือ **“ทฤษฎีใหม่”**

ทฤษฎีใหม่ คือการเลี้ยงตัวเองได้ในระดับชีวิตที่ประหยัด มีการผลิตที่พึ่งตนเอง ได้ด้วยวิธีง่าย ๆ ค่อยเป็นค่อยไปตามกำลัง ให้พอมีพอกินไม่อดอยาก มีการผลิต ข้าวบริโภคพอเพียงประจำปี

“ทฤษฎีใหม่นี้มีไว้สำหรับป้องกัน หรือถ้าในโอกาสปกติ ทำให้ร่ำรวยขึ้น ถ้าในโอกาสที่มีอุทกภัยก็สามารถที่จะฟื้นตัวได้ โดยไม่ต้องให้ทางราชการ ไปช่วยมากเกินไป ทำให้ประชาชนพึ่งตนเองได้อย่างดี”

พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต
๔ ธันวาคม ๒๕๓๘

ทั้งนี้ “ทฤษฎีใหม่” จะเน้นการบริหารและจัดแบ่งที่ดินแปลงเล็ก ออกเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน เพื่อประโยชน์สูงสุดของเกษตรกร อีกทั้ง มีการคำนวณโดยหลักวิชาการเกี่ยวกับปริมาณน้ำที่จะกักเก็บให้พอเพียงต่อการเพาะปลูกได้ตลอดปี และมีการวางแผนที่สมบูรณ์แบบ โดยทฤษฎีใหม่ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๑ คือ เน้นความพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัว

กล่าวคือ การที่สมาชิกในครอบครัวมีความเป็นอยู่ในลักษณะที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ ดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขทั้งทางกายและใจ ตนเอง และครอบครัว มีความพอเพียงในการดำรงชีวิต ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น โดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ที่ทำได้ในท้องถิ่น ทำให้ไม่เป็นที่เป็นหนี้ และไม่จำเป็นต้องเบียดเบียนผู้อื่น หากแต่สามารถสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน เช่น ความต้องการในปัจจุบันของตนเอง และครอบครัวได้อย่างพอเพียง

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๒ คือ เน้นความพอเพียงในระดับชุมชนและระดับองค์กร เป็นเรื่องของการสนับสนุนให้ครอบครัวรวมพลังกันในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ หรือ การที่ธุรกิจต่างๆ รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายวิสาหกิจ กล่าวคือ เมื่อสมาชิกในแต่ละครอบครัวหรือองค์กรต่างๆ มีความพอเพียงขั้นพื้นฐานเป็นเบื้องต้นแล้วก็จะรวมกลุ่มกัน เพื่อร่วมมือกันสร้างประโยชน์ให้แก่กลุ่มและส่วนรวมบนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนกัน การแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตามกำลังและความสามารถของตน ซึ่งจะสามารถทำให้ชุมชนโดยรวม

หรือเครือข่ายวิสาหกิจนั้นๆ เกิดความพอเพียงในวิถีปฏิบัติอย่างแท้จริง

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๓ คือ เมื่อองค์กรหรือกลุ่มหรือสหกรณ์ เกิดความเข้มแข็งสามารถช่วยเหลือตนเองได้แล้ว จึงร่วมกับคนภายนอกค้าขาย ร่วมประสานประโยชน์ร่วมกัน โดยร่วมมือกับแหล่งเงินทุน (ธนาคาร) และแหล่งพลังงาน มีการร่วมมือร่วมใจกับบุคคลภายนอก

ในการดำเนินธุรกิจ เพื่อให้เกิดหน่วยเศรษฐกิจชุมชน และเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานผลประโยชน์ร่วมกัน แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความถนัด เช่น หน่วยการผลิต หน่วยขนส่ง หน่วยการจัดการ หน่วยติดต่อหาตลาด หน่วยการจำหน่าย หน่วยการลงทุน เป็นต้น แต่ทุกหน่วยจะต้องทำงานเหมือนบริษัทเดียวกัน ทำงานเป็นทีมประสานงานร่วมกัน ทำให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการบริหารการจัดการ การดำเนินธุรกิจ เกิดขบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้ทราบความต้องการทั้งชนิด ปริมาณ คุณภาพ และราคาสินค้า นิสัยการบริโภค และอุปโภคของลูกค้า สิ่งสำคัญจะต้องมีกลไก กฎระเบียบข้อบังคับร่วมกัน การจัดสรรปันส่วนผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นต้องยุติธรรมและมีคุณธรรม

เพื่อให้ท่านผู้อ่านได้เข้าใจและเรียนรู้แนวทางการนำหลักทฤษฎีใหม่ไปใช้ในชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสม จึงขอหยิบยกตัวอย่างผู้ที่ได้นำหลักทฤษฎีใหม่ไปใช้แล้วเกิดผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินชีวิต สามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนและพร้อมที่จะเป็นแบบอย่างแห่งการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย สงบสุข ท่ามกลางสังคมแห่งการต่อสู้และการแข่งขันที่ไม่มีใครรู้ว่า ใครจะชนะ...

“นางเปรี๊ยะจันทร์ ตะตันยาง”
เกษตรกรไทย ผู้ยึดมั่นและดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสมอมา จนได้รับรางวัลชนะเลิศ ถ้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จากการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๒ ประเภทเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ที่จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจาก

พระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) เธอเป็นผู้ที่สามารถนำหลักทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๑ มาปฏิบัติได้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของตนเองและครอบครัว

ปัจจุบัน**เปรี๊ยะจันทร์** มีอายุ ๔๓ ปี อาศัยอยู่กับสมาชิกในครอบครัวอีก ๔ คน ที่บ้านสันทราย ตำบลเชียงเคี่ยน อำเภอกันตัง จังหวัดสงขลา ช่วงแรกเริ่มของการสร้างครอบครัวยึดการทำเกษตรเชิงเดี่ยวเป็นอาชีพหลัก และคิดว่าการใช้สารเคมีและยาปราบศัตรูพืชที่หาได้ตามท้องตลาดจะช่วยสร้างความสะดวกสบายในการทำงานให้มากยิ่งขึ้น แต่แนวทางดังกล่าวกลับสร้างแต่ภาระและความทุกข์ยากให้กับตนเองและคนในครอบครัว รายได้จากการทำเกษตรเชิงเดี่ยวไม่ประสบผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ สุขภาพของตนและครอบครัวเริ่มย่ำแย่จากสารเคมีที่นำมาใช้ในแปลงเกษตร

เมื่อความทุกข์จากเหตุการณ์ต่างๆ ทวีความรุนแรงขึ้นทุกวัน ทุกคนในครอบครัวจึงต้องหันหน้าเข้าหากันและร่วมคิดเพื่อหาแนวทางขจัดปัญหาที่เกิดขึ้นกับครอบครัว และในที่สุดก็คิดว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือทางสว่างที่จะนำพาครอบครัวรอดพ้นจากปัญหาต่างๆ และเป็นแนวทางที่สามารถสร้างความยั่งยืนและความมั่นคงในการดำเนินชีวิตได้อย่างยั่งยืน

ดังนั้น ตั้งแต่ปี ๒๕๔๒ เป็นต้นมา **เปรี้ยวจันทร์ และครอบครัว** ได้ปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตมาทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในพื้นที่ ๒๕ ไร่ โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติ และเทคนิคทางการเกษตรในแบบต่างๆ มาผสมผสานกันแบบลงตัว ได้แก่ การทำนา การปลูกผัก ไม้ผล ไม้ยืนต้น อีกทั้งมีการเลี้ยงสัตว์

และชุดสระน้ำภายในแปลง นอกจากนี้ยังได้เลิกใช้สารเคมีทุกชนิดและเรียนรู้ที่จะทำปุ๋ยหมักชีวภาพและน้ำยาปราบศัตรูพืชที่ทำจากวัสดุธรรมชาติด้วยตนเอง

แนวคิดที่สำคัญที่ **เปรี้ยวจันทร์** ใช้ในการบริหารจัดการพื้นที่การเกษตรของตนเองและเป็นแนวคิดที่เป็นหลักของการดำเนินชีวิตของตัวเองและครอบครัว คือ **“เงินไม่มี ความหมาย ทำอย่างไรให้ชีวิตอยู่ได้”** โดยวิธีดำเนินการคือ มุ่งเน้นเพาะปลูกในสิ่งที่คนในครอบครัวบริโภค ไม่เน้นผลิตเพื่อจำหน่าย นอกจากนี้ สิ่งที่สำคัญคือ **“ต้องทำทุกอย่างเพื่อสร้างสุขภาพที่ดีให้แก่นักในบ้าน** ละเว้นสารเคมีทุกชนิด ใช้ธรรมชาติช่วยสร้างธรรมชาติให้มากที่สุด จึงทำให้โครงสร้างการบริหารจัดการภายในแปลงเกษตรออกมาในลักษณะการสร้างความปลอดภัยซึ่งกันและกันของระบบนิเวศน์ ยกตัวอย่างเช่น

การปลูกต้นก้ามปูบนคันนาเพื่อใช้เป็นแนวกันลม และใช้ใบของก้ามปูที่ร่วงหล่นเป็นปุ๋ยที่ดีเยี่ยมสำหรับนาข้าว อีกทั้งมีการปลูกต้นอ้อย เพื่อนำไปทำน้ำตาลไว้บริโภคในครัวเรือนและนำกากน้ำตาลที่เหลือไปทำปุ๋ยหมักชีวภาพไว้บำรุงพืชผลทางการเกษตร

นอกจากนี้ ครอบครัวของ **เปรี้ยวจันทร์** ยังให้ความสำคัญกับการดูแลรักษาสุขภาพของตนเองอย่างยิ่ง ทุกคนในครอบครัวจะบริโภคอาหารประเภทชีวจิตและทำสิ่งแวดล้อมในบริเวณบ้านให้ถูกสุขอนามัยเสมอ เช่น มีการแยกขยะพร้อมทั้งไม่สร้างมลพิษให้กับธรรมชาติ อีกทั้ง **เปรี้ยวจันทร์** และครอบครัวมีการดำเนินชีวิตอยู่บนพื้นฐานแห่งศีลธรรมอันดีงาม และยินดีที่จะเผยแพร่ความรู้ที่ตนเองได้จากการทำ การเกษตรสู่บุคคลที่สนใจ สุดท้าย **เปรี้ยวจันทร์** ยังได้ฝากข้อคิดให้บุคคลอื่น ๆ ได้ลองนำไปคิดไว้ว่า **“เงินไม่สำคัญ ชีวิตนั้นสำคัญยิ่งกว่า”**

อีกหนึ่งตัวอย่างแห่งความสำเร็จในการนำหลักทฤษฎีใหม่มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต คือ

“กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านถ้ำ”

กลุ่มนี้เป็นการรวมตัวของคนในชุมชนที่สามารถสร้างกระบวนการพึ่งตนเองได้ของแต่ละคนแล้ว จึงรวมตัวกันจัดตั้งเป็นกลุ่ม เพื่อร่วมกันสร้างประโยชน์ให้กับตนเอง ชุมชน และสังคม โดยแต่ละคนต่างช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยยึดหลักการดำเนินการตามหลักทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๒ และพัฒนาสู่ขั้นที่ ๓ ในลำดับต่อไป

กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านถ้ำตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา เป็นกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๒ โดยมีสมาชิกทั้งสิ้น ๑๓๙ ราย ทั้งนี้ มีสมาชิกที่ทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในที่ดินของตนเองจำนวน ๖๐ ราย ส่วนสมาชิกที่เหลือทำเกษตรแบบผสมผสาน ปัจจุบันกลุ่มนี้ประสบผลสำเร็จจนได้รับรางวัลชนะเลิศถ้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จากการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครั้งที่ ๒ ประเภทกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

เหตุผลสำคัญที่กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านถ้ำสมควรที่จะเป็นตัวอย่างแห่งความสำเร็จในการนำหลักทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๒ และ ๓ มาใช้ คือ การที่กลุ่มมีความเข้มแข็งครบถ้วนทั้ง ๕ ก. ซึ่งได้แก่

๑. กรรมกร กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านถ้ำมีคณะกรรมการของกลุ่มจำนวนทั้งสิ้น ๗ คน แต่ละคนจะได้รับมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบที่สอดคล้องตามความสามารถและความเหมาะสมของบุคคลนั้นๆ ทั้งนี้ นายอินทวน เครือบุญ ในฐานะประธานกลุ่ม เป็นบุคคลสำคัญที่ช่วยผลักดันให้การปฏิบัติงานของกลุ่มดำเนินไปด้วยความราบรื่น **อินทวนฯ** ได้เล่าให้ฟังว่า แรงบันดาลใจที่ยิ่งใหญ่ที่ทำให้

เขามุ่งหวังให้เกิดกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ในชุมชนบ้านถ้ำ คือ การได้ร่วมศึกษาดูงานการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ของกลุ่มอินแปง จังหวัดสกลนคร ซึ่งทำให้เขาได้ค้นพบความสุขของชีวิตที่หลีกเลี่ยงจากการแก่งแย่งและแข่งขัน นอกจากนี้เพื่อให้เกิดความมั่นคงและต้องการสร้างกระบวนการนับถือซึ่งกันและกันของกลุ่ม อินแปงยึดคติที่ว่า **“ผู้นำกลุ่มต้องไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเงิน”**

ดังนั้น การบริหารจัดการด้านการเงินของกลุ่มจึงมีคณะกรรมการผู้ที่ได้รับการยอมรับและนับถือจากคนในชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบดูแล อีกทั้ง กรรมการของกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านถ้ำ ล้วนแต่เป็นผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนที่มีอายุย่างเข้า ๖๐ ปีทุกคน เพราะสมาชิกในกลุ่มมีความเชื่อมั่นและยกย่องนับถือบุคคลเหล่านี้ และแม้จะเป็นคณะกรรมการที่มีอายุมากแล้ว แต่ก็เป็นผู้สูงอายุที่เต็มไปด้วยพลังกำลัง ความสามารถและพร้อมจะอุทิศเวลาส่วนตัวมาทำประโยชน์เพื่อ

ส่วนรวมเสมอ แต่ปัจจุบันนี้ คณะกรรมการกลุ่มเริ่มเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแล้ว เพราะมุ่งหวังให้เกิดการสร้างกระบวนการถ่ายทอดการเรียนรู้จากรุ่นสู่รุ่น และมุ่งหวังให้คนรุ่นใหม่สืบทอดการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มต่อไป

๒. กิจกรรม กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านถ้ำมีกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอนและสามารถ

ทั้งนี้ ปุยอินทรีรี่ที่กลุ่มผลิตจะจำหน่ายให้แก่สมาชิกในราคาเพียงกระสอบละ ๕๐ บาทและจำหน่ายให้แก่บุคคลภายนอกในราคากระสอบละ ๘๐ บาท สำหรับวัตถุประสงค์และแรงงานในการผลิตล้วนเกิดจากความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกกลุ่มทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการผลิตข้าวกล้องอินทรีรี่ บรรจุถุงละ ๒ กิโลกรัมและ ๕ กิโลกรัม อีกทั้งกลุ่มยังมีโรงสีข้าวที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพะเยามาให้บริการสีข้าวให้กับสมาชิก โดยคิดราคากิโลกรัมละ ๒ บาท

สร้างชื่อเสียงให้แก่ชุมชนบ้านถ้ำ อีกทั้งกิจกรรมที่กลุ่มได้ร่วมดำเนินการยังเป็นอีกหนึ่งช่องทางสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกของกลุ่ม ซึ่งก็คือ การผลิตปุยอินทรีรี่ โดยมีการบรรจุกระสอบตามมาตรฐาน ใช้ตราสัญลักษณ์ “**ปุยอินทรีรี่ เกษตรทฤษฎีใหม่**” และผ่านการตรวจสอบและรับรองจากกรมส่งเสริมการเกษตร

๓. กองทุน กลุ่มนี้มีกองทุนที่ใช้ในการบริหารจัดการงานของกลุ่มที่เข้มแข็ง แรกเริ่มก่อตั้งกลุ่มมีเงินทุน

เพียง ๒,๘๐๐ บาท ปัจจุบันมีเงินทุนถึง ๘๐๐,๐๐๐ บาท โดยเงินทุนที่เกิดขึ้นได้มาจากการระดมเงินทุนจากที่ต่างๆ ได้แก่ ระดมทุนจากสมาชิก โดยการให้สมาชิกซื้อหุ้นๆ ละ ๕๐ บาท ผู้ที่สมัคร

สมาชิก ครั้งแรกต้องซื้อหุ้นไม่ต่ำกว่าคนละ ๒ หุ้น อีกทั้ง ระดมเงินฝากสัจจะออมทรัพย์จากสมาชิก โดยกำหนดให้ทุกวันที่ ๕ ของเดือน สมาชิกทุกคนต้องนำเงินมาฝากไม่ต่ำกว่าคนละ ๕๐ บาท นอกจากนี้ กลุ่มยังมีเงินสำรองอื่นๆ ที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ

๔. กติกา สมาชิกของกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านถ้าจะมีกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่มที่ทุกคนต้องร่วมปฏิบัติและยึดถือเป็นกฎเกณฑ์สำคัญไม่ว่าจะเป็นสมาชิกทุกคนต้องมาร่วมประชุมทุกวันที่ ๕ ของเดือน สมาชิกต้องถือหุ้นของกลุ่มและออมเงิน อีกทั้งต้องนำสมุดออมมาทุกครั้ง นอกจากนี้ กรณีที่สมาชิกไม่นำดอกเบี้ยมาจ่ายเมื่อครบกำหนดตามสัญญา เมื่อมีการทวงถาม จะถูกปรับครั้งละ ๕๐ บาท ห้ามมิให้สมาชิกขาดการประชุมติดต่อกันเกิน ๓ ครั้ง ภายใน ๓ เดือน ถ้าเกินจะถูกพิจารณาให้ออกทันที และที่สำคัญสมาชิกต้องชำระเงินกู้ทั้งต้นและดอกเบี้ยภายในวันที่ ๕ มีนาคมของทุกปี ซึ่งแม้กฎระเบียบที่กลุ่มได้ตั้งขึ้นจะดูเหมือนทำยากและเข้มงวดต่อการปฏิบัติ แต่สมาชิกทุกคนก็พร้อมใจและยินดีที่จะปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด

๕. การจัดการ คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มจะร่วมมือร่วมใจในการวางแผนและกำหนดแนวทางการบริหารจัดการให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่ตลอดเวลา โดยการบริหารจัดการที่เกิดขึ้นจะมุ่งแก้ไขปัญหาการผลิตและการตลาดให้กับสมาชิก อีกทั้ง จัดหาแหล่งจำหน่ายผลผลิตให้กับสมาชิก โดยได้จัดแหล่งจำหน่ายผลผลิตของสมาชิก ณ ที่ทำการกลุ่ม ทุกวัน หรือ

หากมีงานแสดงสินค้าในระดับอำเภอ/จังหวัด คณะกรรมการกลุ่มก็จะไปจับจองสถานที่ไว้ให้สมาชิกได้นำสินค้าไปจำหน่ายในงานนั้นๆ

การรวมกลุ่มของ **“กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านถ้ำ”** สามารถช่วยให้สมาชิกในกลุ่มเกิดการกระบวนกรพึ่งพิงซึ่งกัน

และกันของคนในชุมชน ไม่ต่างคนต่างอยู่ หากใครมีปัญหาการดำเนินชีวิตในเรื่องใด กลุ่มจะร่วมระดมความคิดและการช่วยเหลือให้กับคนเหล่านั้น ไม่ต้องถูกทอดทิ้งให้พญปัญหาแต่เพียงลำพัง อีกทั้ง การรวมตัวกันเป็นกลุ่มยังส่งเสริมให้เกิดกระบวนการต่อรองกับผู้ค้าภายนอกในการผลิตและจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรของสมาชิกภายในกลุ่ม

จาก ๒ ตัวอย่างแห่งความสำเร็จที่ได้นำแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชีวิตนั้น คงเป็นอีกหนึ่งแรงพลังที่จะช่วยผลักดันให้บุคคลที่กำลังค้นหาแนวทางการดำเนินชีวิตเพื่อให้หลุดพ้นจากความทุกข์ยากและหลุดพ้นจากกิเลสที่ร่ายล้อมอยู่รอบตัวเราตลอดเวลา ชีวิตที่พอเพียงและเพียงพอไม่ใช่สิ่งที่เราทำไม่ได้ และเอื้อไม่ถึง

เพียงแค่ว่าเริ่มหันกลับมาองความเป็นจริงและเปิดใจยอมรับสภาพที่ควรจะเป็นชีวิตที่สดชื่น สดใสและไร้ความทุกข์หม่นหมอง คงอยู่ใกล้แค่เอื้อม

โลกธุรกิจกับเศรษฐกิจพอเพียง ความพอเพียงที่เป็นจริง : ความเป็นจริงที่พอเพียง

■ ปริญญาวัฒน์ วัชรอากาศ*

เศรษฐกิจโลก : โลกเสรี

สภาวะปัจจุบัน ที่เศรษฐกิจขับเคลื่อนด้วยระบบทุนนิยมเสรี อันเป็นสภาวะของโลกที่เป็นอยู่ด้วยส่วนเกิน บังเอิญชนถูกเร้าใจ บำเรอจิตจากภาคธุรกิจด้วยความมากเกินไปจนหลายสิ่งทีเกินจำเป็นต้องมีในบางคน ได้กลายเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องมีของหลายคน

มิหนำซ้ำ การถูกปิดล้อมด้วยทุนโลกาภิวัตน์ ประหนึ่งกระดาษซับ ที่ได้

*เจ้าหน้าที่กลุ่มประสานงานโครงการพื้นที่ภาคเหนือ

ซับน้ำทุกหยดไปจากคนส่วนใหญ่ของสังคม ดังจริงที่ว่า ประเทศไทย คนจนร้อยละ ๒๐ ของประเทศ มีส่วนแบ่งรายได้เพียงร้อยละ ๔ แต่คนรวยร้อยละ ๒๐ มีส่วนแบ่งรายได้รวมของประเทศถึงร้อยละ ๕๔ ซึ่งนับเป็นความเหลื่อมล้ำทางรายได้ที่สูงมาก

หากเพ่งเฉพาะภาคธุรกิจ ที่เป็นส่วนสำคัญในการสร้างสมสินทรัพย์ และ

ได้รับประโยชน์จากระบบโลกปัจจุบัน ความยากที่สำคัญก็คือ เราจะออกแบบธุรกิจที่จะช่วยแปลงพลังให้เกิดดุลยภาพใหม่ ในหนทางที่มุ่งรับผิดชอบ สาขายขยายประโยชน์ที่เป็นธรรมต่อสังคมในระยะยาวได้อย่างไร และธุรกิจไทยเป็นไปได้ไหมว่าเศรษฐกิจพอเพียงจะสามารถเป็นคำตอบ ที่นำไปสู่หนทางของความเป็นไปได้ที่เป็นจริง

ภาคธุรกิจ : เศรษฐกิจเกินพอเพียง สู่เศรษฐกิจพอเพียง

ต้นธารของเศรษฐกิจพอเพียงในสังคมไทย เริ่มมาจากวิกฤตเศรษฐกิจปี ๒๕๔๐ ที่ภาคธุรกิจถูกขับเคลื่อนด้วยความเกินพอ ดำเนินธุรกิจแบบลุ่มเสี่ยง จนเกิดภาวะเสื่อมถอย และล่มสลาย ตลอดระยะที่ผ่านมามีการเอ่ยถึง ดีความ เชื่อมโยง และนำวิถีคิดแบบเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้กันอย่างหลากหลายในแต่ละภาคส่วน

แต่กระนั้น ในภาคธุรกิจความท้าทายสำคัญที่ดำรงอยู่เรื่อยมา ก็คือ การขยายพรหมแดนความรู้ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มักถูกสื่อความให้มีความหมายอย่างกว้างๆ กินความไปทั่ว กระทั่งบางครั้งถูกกลืนกลายเป็นความหมายที่ไร้น้ำหนัก มาสู่การกระชับความหมาย ยกกระตือรือร้นอติบาย ตลอดจนยกกระตือรือร้นการดำเนินงานที่แสดงได้ถึงรูปธรรมของหลักการ หรือแม่แบบมาตรฐาน ที่มีเครื่องบ่งชี้สำคัญถึงการเป็นธุรกิจที่พอเพียง และมีนัยที่สอดคล้องตามกระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ ความตอนหนึ่งว่า

“...เศรษฐกิจพอเพียงนี้ ไม่ได้หมายความว่าขาดทุน ขาดทุนก็ขาดทุน แต่ว่าขาดทุนกำไรของเราเองกันเอง...”

“...ขอให้ไปศึกษาต่อเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง พอเพียงคืออะไร ไม่ใช่เพียงพอ เพราะไม่ได้หมายความว่าให้ทำอะไรเล็กๆ น้อยๆ เท่านั้นเอง ทำกำไรก็ทำ ถ้าเราทำกำไรได้ดีมันก็ดี แต่ว่าขอให้พอเพียง คือถ้าเอากำไรหน้าเลือดเกินไป มันไม่ใช่พอเพียง...”

“...ไม่ใช่เรื่องของกำไรเท่านั้นเอง เป็นเรื่องของพอเหมาะพอดี แล้วทำพอเหมาะพอดี ก็ดี...”

กล่าวเฉพาะภาคธุรกิจไทย ในลักษณะของการดำเนินธุรกิจขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดย่อม คณะอนุกรรมการคัดเลือกผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแต่ละคณะ ได้สร้างเกณฑ์ของความพอเพียงในการดำเนินธุรกิจ ไว้อย่างครอบคลุม เพื่อเป็นการระบุผล และบ่งชี้ว่าธุรกิจใดบ้าง ที่ดำเนินธุรกิจอย่างมีความเข้าใจ และเข้าถึงความพอเพียง กล่าวโดยพื้นฐานคือ

ด้านบริหารธุรกิจ ที่ระบุได้ว่าทุกๆ การตัดสินใจทางธุรกิจ มีภูมิคุ้มกันที่ดี ตลอดจนจะส่งผลในทางที่เป็นประโยชน์ต่อคน สังคม และการพัฒนาประเทศ

ด้านสังคม ที่มุ่งสู่การมีหัวใจเอื้อต่อสังคม (care & share) อย่างจริงจัง เกื้อหนุนให้เกิดการพัฒนามนุษย์ และเสริมสร้างสังคมให้ดีขึ้น

ด้านสิ่งแวดล้อม ที่กิจกรรม ผลผลิต อันเกิดจากการดำเนินธุรกิจไม่ก่อผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

จากการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๒ ได้ช่วยให้ค้นพบ ขยายพื้นที่การใช้งานของวิถีความพอเพียง ไปสู่ภาคธุรกิจได้อย่างครอบคลุมและมีรูปธรรมในวิถีปฏิบัติได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งจากภาคการผลิตและภาคบริการที่หลากหลาย ทั้งในธุรกิจการสื่อสาร อุตสาหกรรมเกษตร สถาบันการเงิน สถาบันการศึกษา อสังหาริมทรัพย์ บริการทางการแพทย์ และธุรกิจพลังงาน โดยประเภทธุรกิจขนาดใหญ่ มีบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด มหาชน ได้รับรางวัลถ้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประเภทธุรกิจขนาดกลาง ได้แก่ บริษัท บารูม ดีไซน์ จำกัด และประเภทธุรกิจขนาดย่อม ได้แก่ บริษัท พรทิพย์ (ภูเก็ต) จำกัด

บางจากปิโตรเลียม พลังงานพอเพียง

บางจาก เป็นบริษัทของคนไทยที่ดำเนินธุรกิจพลังงานและธุรกิจต่อเนื่อง มาตั้งแต่ปี ๒๕๒๘ โดยประกอบธุรกิจปิโตรเลียมครบวงจร ตั้งแต่การจัดหาน้ำมันดิบ ผลิต และจำหน่ายน้ำมันสำเร็จรูป มีกำลังผลิตสูงสุด ๑๒๐,๐๐๐ บาร์เรลต่อวัน จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงผ่านเครือข่ายสถานีบริการมาตรฐานจำนวน ๕๑๕ แห่ง และสถานีบริการชุมชนจำนวน ๕๕๐ แห่ง รวมถึงจำหน่ายให้ผู้ใช้โดยตรง ยึดมั่นในวัฒนธรรมการดำเนินงานที่จะ **“พัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนไปกับสิ่งแวดล้อมและสังคม”**

แนวทางการดำเนินธุรกิจของบางจาก กล่าวได้ว่ามีความ เข้าข่าย เข้าใจ และเข้าถึง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมุ่งสร้างความสมดุลระหว่าง **“มูลค่า”** และ **“คุณค่า”** โดยยอมรับกำไรในระดับพอประมาณ มีเหตุมีผล ไม่เอาर्डเอาเปรียบคู่ค้า ไม่สร้างผลกระทบต่อชุมชนและสังคม ตลอดจนมุ่งสร้างประโยชน์ต่อชุมชน และเป็นองค์กรที่มีคุณค่าของสังคม โดยสามารถสะท้อนวิถีบางจากตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ได้ดังนี้

๑. มีการดำเนินธุรกิจที่มีความสมดุล ระหว่างมูลค่าและคุณค่า โดยมุ่งพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนควบคู่ไปกับสิ่งแวดล้อมและสังคม กล่าวคือ

- ดำเนินธุรกิจด้วยการเลือกลงทุนจากมุมมองระยะยาว (long-term view) ที่มุ่งเน้น **“พลังงานสะอาด”** วางเป้าหมายสู่การเป็นผู้นำพลังงานทดแทนอันดับ ๑ ของเอเชีย ด้วยรูปธรรมชัดเจน เช่น ศูนย์ผลิตไบโอดีเซล โรงงานผลิตเอทานอล โรงไฟฟ้าพลังแสงอาทิตย์ เป็นต้น

- เลือกใช้เทคโนโลยีสะอาด ในทุกกระบวนการผลิต มีการลงทุนเพื่อลดการใช้ทรัพยากร เช่น โรงกลั่นใช้เชื้อเพลิงสะอาดเป็นหลัก ใช้ระบบ reverse osmosis นำน้ำทิ้งจากกิจกรรมต่างๆ มาใช้ใหม่

- เป็นผู้นำในการปฏิรูประบบพลังงาน ด้วยการดำเนินธุรกิจด้านพลังงานทดแทนตามแนวพระราชดำริมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ โดยการลงทุนสร้างหน่วยผลิตไบโอดีเซล รวมทั้ง รับซื้อน้ำมันพืชที่ใช้แล้วจากประชาชน แทนการทิ้งลงสู่ลำน้ำและการนำไปใช้ทอดซ้ำ

- ผู้บริหารองค์กรมีความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสูง สามารถบริหารจัดการและมีประสบการณ์ในการผ่านวิกฤตเศรษฐกิจ ตลอดจน

กำหนดทิศทางธุรกิจ ที่คำนึงถึงความสมดุลของผู้มีส่วนได้เสียและสมรรถนะขององค์กร

๒. จัดวางระบบพันธกิจเพื่อสังคม (CSR-in-Process) มีการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมมายาวนานต่อเนื่องและก่อให้เกิดผลกระทบเชิงสร้างสรรค์แก่คนและสังคมอย่างเป็นรูปธรรม กล่าวคือ

- ริเริ่มให้เกิดนวัตกรรมทางสังคม โดยใช้พลังของระบบตลาดทำงานให้เกิดเป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างธุรกิจพลังงานกับภาคเกษตรกรรมในรูปแบบปัมชุมชน ๕๕๐ แห่ง ทั่วประเทศ เอื้อประโยชน์แก่สมาชิกสหกรณ์กว่า ๔,๐๐๐,๐๐๐ คน

- เอื้อโอกาสสู่สังคม ชัยขมาย ให้เกิดกิจการเพื่อสังคม สู่การดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือชุมชน ด้วยการ

พัฒนาผลิตภัณฑ์ คัดสรรมาเป็นของสมนาคุณให้ผู้ใช้บริการที่สถานีบริการ รวมทั้งช่วยบรรเทาปัญหาสินค้าเกษตรล้นตลาดหรือราคาตกต่ำ

- มีความเป็น Role Model ด้าน CSR ในระดับเนื้อในของธุรกิจ โรงกลั่นน้ำมันเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนและสังคม รวมทั้งไม่เอาเปรียบ

ผู้ให้บริการ แม้ในสถานการณ์ผันผวนของธุรกิจน้ำมันโลก มีการควบคุมและติดตามให้มีน้ำมันในสถานีบริการตลอดเวลา

3. มีการดำเนินธุรกิจที่ถือได้ว่าเป็นความริเริ่ม อันแสดงถึงความใส่ใจต่อคุณภาพของสภาพธรรมชาติแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสียอย่างเป็นรูปธรรม กล่าวคือ

- จัดการสิ่งแวดล้อมเชิงรุก โปร่งใส เปิดเผยข้อมูลคุณภาพสิ่งแวดล้อมแบบ real time บริเวณหน้าโรงกลั่น และในชุมชนใกล้เคียง เป็นแห่งแรกและแห่งเดียวในประเทศไทย

- รับผิดชอบ จริงใจต่อการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น หากกระบวนการผลิตมีปัญหา บริษัทเลือกที่จะปิดโรงกลั่นเพื่อแก้ปัญหาทั้งระบบ ไม่ใช่วิธีการแก้เฉพาะจุด

- ริเริ่มทำบัญชีค่าใช้จ่าย ด้านสิ่งแวดล้อม และเผยแพร่สู่สาธารณะในรายงานการพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainability report)

- มี road map ที่ชัดเจน พร้อมประกาศตัวเป็นบริษัท **Zero global warming discharge**

- พัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพดีต่อสิ่งแวดล้อม โดยในปี ๒๕๕๑ ได้ผลิต E๘๕ และ B๕ ได้ก่อนที่รัฐจะบังคับใช้ โดยมีปริมาณกำมะถันลดลงถึง ๗ เท่า ซึ่งส่งผลดีต่อเครื่องยนต์และสิ่งแวดล้อม

บาร์ธรม ดีไซน์ บนก้าวอย่างที่พอเพียง

บริษัท บาร์ธรม ดีไซน์ จำกัด เริ่มดำเนินธุรกิจเมื่อปี ๒๕๓๘ โดยเริ่มต้นจากการนำสินค้าต่างประเทศเข้ามาจำหน่าย

ต่อมาช่วงวิกฤตเศรษฐกิจปี ๒๕๔๐ ประสบปัญหากำลังซื้อชะลอตัว หนี้สินเพิ่มขึ้นกว่าเท่าตัวจึงได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างความสมดุลกับผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งผู้ถือหุ้น ลูกค้า คู่ค้า พนักงาน สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนวางระบบรองรับความเปลี่ยนแปลงจึงสามารถผ่านวิกฤตการณ์มาได้ จนปัจจุบันธุรกิจมีความเข้มแข็ง สามารถผลิตและสร้างแบรนด์ของตนเองจนสามารถแข่งขันได้ในระดับโลก ปัจจุบันวางเป้าหมายธุรกิจมุ่งสู่การเป็นผู้นำด้านนวัตกรรมสินค้าในท้องถิ่น ๑ ใน ๕ ของโลก

เข้าใจและเข้าถึง ความพอเพียง

ความพอประมาณ : มุ่งดำเนินธุรกิจที่มีความชำนาญ ไม่ดำเนินธุรกิจด้านที่ตนไม่มีความเชี่ยวชาญหรือ

ขาดประสบการณ์ ขยายกิจการอย่างระมัดระวัง โดยใช้เงินกำไรสะสมและเงินกู้ภายในประเทศบางส่วน บริหารสัดส่วนหนี้สินไม่เกินเงินทุน บริหารกระแสเงินสดรับให้มากกว่ากระแสเงินสดจ่าย ตลอดจนบริหารสินค้าคงคลังให้น้อยที่สุดและหมุนเวียนเร็วที่สุด

ความมีเหตุผล : ใช้มาตรฐานการรับรองคุณภาพสินค้ามาควบคุมกระบวนการผลิตอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน คำนึงและใส่ใจต่อผู้มีส่วนได้เสียอย่างมีธรรมาภิบาล ชื่อสัตย์ต่อลูกค้า มีการเลือกตลาดเป้าหมายในแต่ละกลุ่ม มีการบริการก่อนและหลังการขายแก่ผู้บริโภคอย่างเป็นธรรม จ่ายค่าจ้างพนักงานสูงกว่ามาตรฐาน ตลอดจนจัดระบบสวัสดิการและทุนการศึกษาแก่พนักงาน

ภูมิคุ้มกัน : มีการดำเนินธุรกิจอย่างบูรณาการในหลายด้าน จนเกิดเป็นภูมิคุ้มกันที่ช่วยป้องกันผลกระทบจากภายนอกในหลายๆ ด้าน ทั้งวัตถุดิบ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม มีระบบการตรวจสอบขององค์กรและมาตรฐานสินค้าจากภายในและภายนอก มีหน่วยงานเฉพาะในการจัดการความเสี่ยง ตลอดจนวางแผนการตลาดเพื่อสร้าง Global Brand การสร้างภาพลักษณ์สินค้ามุ่งสู่การยกระดับตราสินค้าสู่ตลาดโลกในอนาคต

ความรู้ : มีการวางระบบวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง ออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัย สอดคล้องความต้องการผู้บริโภค ผู้บริหารมีความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดี สามารถผสมผสานเข้ากับหลักศาสนาได้ลงตัว ถ่ายทอดสู่

พนักงานและบุคคลทั่วไปอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนพัฒนาศักยภาพ ทักษะ ความรู้ แก่บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งเปิด โอกาสให้บุคคลภายนอกได้เข้ามาเรียนรู้

คุณธรรม : ทำกิจกรรมเพื่อสังคม อย่างสม่ำเสมอ หลากหลายรูปแบบ เปิด โอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในกิจกรรม ต่างๆ เน้นการพัฒนาบุคลากรในด้าน จิตใจและคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง ที่สำคัญ ได้จัดทำคู่มือจรรยาบรรณของบริษัทให้ พนักงานยึดถือเป็นหลักสำคัญในการ ดำเนินชีวิตและการทำงานอย่างมีคุณธรรม

พรทิพย์ (ภูเก็ต) พอเพียง สู้พอเพียง

เริ่มต้นออกเดินทางในโลกธุรกิจ จากเงินออมของตนเอง ศึกษาสู่ทาง ผลิตสินค้าจากวัตถุดิบในท้องถิ่นแถบ ภูเก็ต พังงา จนปี ๒๕๔๕ ได้ก่อตั้ง

บริษัทพรทิพย์ (ซีเอสโตร์) เป็นโรงงาน แปรรูปสินค้า ของฝาก โดยได้รับรางวัล มาตรฐาน GMP ในปี ๒๕๔๖ ปัจจุบัน มีลักษณะการดำเนินธุรกิจเป็นบริษัท แปรรูปอาหารทะเล พนักงาน ๔๙ คน

ผลิตภัณฑ์มีชื่อได้แก่ น้ำพริกกุ้งเสียบ ไตปลา และสินค้าพื้นเมืองหลากชนิด เป็นร้าน OTOP ระดับ ๕ ดาว มีช่องทาง จัดจำหน่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่ผ่านมาสามารถยืนหยัด รับมือกับวิกฤต

เศรษฐกิจมาได้ถึง ๓ ครั้ง จนมี Brand ของตนเองที่ชัดเจน มีผลประกอบการที่มั่นคงต่อเนื่องจนปัจจุบัน

เข้าใจและเข้าถึง ความพอเพียง

พอประมาณ : มีขนาดการลงทุนที่เหมาะสม ทำกำไรในระดับที่เหมาะสม ใช้แรงงานในท้องถิ่น เน้นคุณภาพพนักงาน ขยายการลงทุนกิจการจากเงินภายใน

มีความรอบรู้ รอบคอบโดยออกแบบผลิตภัณฑ์และจัดการระบบการให้บริการด้วยตนเอง

มีเหตุผล : เน้นคุณภาพทั้งระบบผลิตและการให้บริการ ใช้ทรัพยากรผลิตในท้องถิ่น เลือกวัตถุดิบที่ดีที่สุดในพื้นที่ เลือกใช้เทคโนโลยีและกระบวนการผลิตที่สะอาด มีการวิเคราะห์ตลาด บริหารงาน

แบบระบบเปิด มีการสำรวจความพึงพอใจของลูกค้าและพนักงาน

ภูมิคุ้มกัน : มีระบบกระจายความเสี่ยงโดยมีผลิตภัณฑ์หลากหลายชนิด ถูกหลักอนามัย ได้มาตรฐานสากล มีฐานกลุ่มลูกค้าที่มั่นคง สร้างช่องทางจัดจำหน่ายหลายทาง ส่งเสริมคนดีคนเก่ง พัฒนาความรู้ใหม่ๆ และบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ

ความรู้ : รู้จักผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้สอดคล้องไปกับการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ด้วยเทคโนโลยีการผลิตที่สะอาด ให้เกิดเป็นสินค้าที่น่าสนใจ

เช่น น้ำพริกกุ้งเสียบ ปลาข้าวสาร แกงไตปลา ปลาฉิ่งฉ้าง มะม่วงหิมพานต์ ขนมเกี้ยวโก้ย อาหารทะเลแปรรูปและสินค้าพื้นเมือง รวมทั้งแสวงหาความรู้ให้ก้าวทันสถานการณ์

คุณธรรม : ประกอบธุรกิจด้วยความเพียรมาอย่างต่อเนื่อง เน้นความซื่อสัตย์ต่อคู่ค้าและลูกค้า เอื้อประโยชน์ต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ จัดระบบสวัสดิการแก่พนักงาน ให้ความสำคัญต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของท้องถิ่นอย่างจริงจัง

ล้าวนเคลื่อนตาม ความพอเพียง

โลกใบใหม่ ในกระแสความเปลี่ยนแปลงระลอกใหญ่ (Macrotrends) ที่มีแนวโน้มจะส่งผลกระทบมหาศาลต่อสังคมเศรษฐกิจโลกในทศวรรษถัดจากนี้ ไม่ว่าจะเป็นสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง วิกฤตพลังงาน อาหาร น้ำ และความยากจน ล้วนเป็นปัญหาที่มนุษยชาติต้องเผชิญ รู้เท่าทันและหาทางออกอย่างยั่งยืนร่วมกัน ด้วยแนวคิดใหม่ องค์ความรู้ใหม่ ที่ให้พลังสร้างสรรค์กว่าเดิม

ดังนั้นแล้ว ในภาคธุรกิจที่เป็นกลไกสำคัญต่อเงื่อนไขความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ การเลือกใช้ทางเลือกที่ดีกว่า เพื่อนำไปสู่การทำกำไรของธุรกิจในระดับที่เหมาะสม ดำเนินธุรกิจด้วยการมีภูมิคุ้มกัน พร้อมๆ กับการให้คุณค่าต่อความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ด้วยความเข้าใจ และเข้าถึง หลักคิด วิธีปฏิบัติ และวัฒนธรรมธุรกิจแบบเศรษฐกิจพอเพียง น่าจะเป็นทางออกที่เป็นไปได้ และใช้ได้จริงในโลกธุรกิจ ในโลกของเรา ที่ไม่ใช่โลกใบเดิม

๑๑ บุมทรัพย์ทางปัญญา ๑๑

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

■ สุทัศน์ โปธิศิริกุล*

“...คน นักเรียนมีความรู้ไม่พอ มีความรู้ไม่พอเพราะว่ารากฐาน ฐานรากของการเรียนไม่พอไม่ดี แล้วก็ฐานรากจะมาจากไหน ก็มาจากโรงเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล จนกระทั่งชั้นประถม ชั้นมัธยมและถึงขั้นอุดมศึกษาต้องพัฒนาให้ดี และพัฒนาวิธีคิด ให้มีความชุกชนในความรู้ คือ ชุกชนอยากเรียนรู้สิ่งที่เป็นประโยชน์ อันนี้เป็นสิ่งสำคัญ...”

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๖

*เจ้าหน้าที่ศูนย์สารสนเทศ สำนักงาน กปร.

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน

โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เป็นสารานุกรมไทยแบบเป็นชุด เน้นความรู้ที่เกิดขึ้นและใช้อยู่ในประเทศไทย จัดทำโดยคนไทย เพื่อให้คนไทยทุกเพศทุกวัยมีโอกาสได้อ่าน แต่ละเล่มรวบรวมเนื้อเรื่องจากหลากหลายสาขาวิชาเนื้อหาของเรื่องต่างๆ เรียบเรียงให้เหมาะสมกับ ๓ ระดับความรู้

ได้แก่ ความรู้ที่เหมาะสมกับเด็กประถม เด็กมัธยม และเด็กมัธยมปลาย รวมทั้งผู้ใหญ่ที่สนใจทั่วไป แต่ละเรื่องเริ่มต้นด้วยเนื้อหาของระดับเด็กประถมเล็กตามด้วยเนื้อหาของมัธยม และมัธยมปลาย ตามลำดับ

โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ มีอะไรบ้าง?

CD-ROM สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ปี ๒๕๕๐ จัดทำขึ้นเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา สารานุกรมไทยฯ (บรรจุเนื้อหาในสารานุกรมไทยฯ ๓๒ เล่ม) ดังนี้

- บรรจุเนื้อหาจากสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ๓๒ เล่ม ทุกเรื่องมี ๓ ระดับความรู้เหมาะกับทุกเพศทุกวัย

- หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ฉบับกาญจนาภิเษก

หนังสือสารานุกรมไทย ฉบับกาญจนาภิเษก

หนังสือสารานุกรมไทย ฉบับกาญจนาภิเษก พิมพ์ขึ้นในปี ๒๕๔๒ มีทั้งหมด ๖๐ เรื่องโดยแบ่งเป็น ๙ หมวด

โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

เป็นหนังสือที่บรรจุสรรพวิชาไว้ครบทุกแขนง สำหรับอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้และอ้างอิงเรื่องต่างๆ ได้ โดยมีผู้เขียนที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชา

กรณีค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ควรค้นหาจากสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ ๑๒ พิมพ์ขึ้นในปี ๒๕๓๑ ซึ่งมีทั้งหมด ๑๐ เรื่อง คือ

การแพทย์ การศึกษา การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาชาวเขาและการเกษตรที่สูง การพัฒนาการเกษตรในชนบท การศึกษา การพัฒนา การสหกรณ์ การพัฒนาแหล่งน้ำ การพัฒนาปัจจัยการผลิต และแผนที่

สำหรับผู้สนใจสั่งซื้อหนังสือสามารถทำได้โดยการโทรลัดเอกสารไปสั่งซื้อหนังสือ และ กรอกข้อความ พร้อมทั้งแนบใบโอนพร้อมที่อยู่ และจำนวนหนังสือ ที่สั่งซื้อ หรือสอบถามเพิ่มเติมที่

โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อาคารโครงการสารานุกรมไทยฯ สนามเสือป่า ถนนศรีอยุธยา เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร: ๐-๒๒๘๐-๖๕๓๘, ๐-๒๒๘๐-๖๕๔๑, ๐-๒๒๘๐-๖๕๕๐ โทรสาร : ๐-๒๒๘๐-๖๕๘๘ E-mail : sara@kanchanapisek.or.th

หมายเหตุ : ปัจจุบันหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๑-๑๒ เลิกผลิตและไม่มีจำหน่ายแล้ว

สาระความรู้ที่น่าสนใจนี้ได้จาก <http://webboard.search.sanook.com/forum/247>

หน่วยงานภาครัฐพอเพียง เพื่อประชาชนพอมีพอกิน

■ สุวิทย์ คุณะนันท์*

*ผู้อำนวยการกลุ่มนิติกร สำนักงาน กปร.

จุดวิกฤติ ในเวลานี้เป็นที่ทราบกันว่าประเทศไทยประสบกับปัญหาความยากลำบากในหลายๆ ด้านพร้อมกันไม่ว่าจะเป็นเรื่องเศรษฐกิจตกต่ำ สังคมสับสนวุ่นวายและภัยธรรมชาติที่คอยซ้ำเติมให้เกิดความเสียหายมากขึ้นจนดูเหมือนคนไทยรู้สึกขาดความสุขต่าง

จากที่เคยมีมาในอดีต สาเหตุหนึ่งที่เกิดสภาพเช่นนี้ก็น่าจะมาจากคนไทยเริ่มใช้ชีวิตที่ผิดวิถีหรือสุดโต่งเกินไป จนขาดความสมดุลและขาดภูมิคุ้มกันในตนเองที่ดีพอสมควรต่อการรับผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ดังนั้นหน่วยงานในภาครัฐ

ทุกภาคส่วนที่เป็นกำลังสำคัญของชาติ ในการพัฒนาประเทศและ**ปฏิบัติงาน เพื่อให้ประชาชนอยู่ดีมีสุข** จึงจำเป็นต้องหันกลับมาทบทวนตนเองและทิศทางการพัฒนาประเทศไปในทางที่พึ่งตนเองได้และสร้างความสมดุลของชาติในทุกมิติ โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานแก่คนไทยทุกหมู่เหล่าเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตมาใช้เป็นหลักในการดำเนินงานของหน่วยงานในทุกมิติและใช้ในการพัฒนาประเทศให้กลับสู่ความสมดุลและความผาสุกอีกครั้ง

จากการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครั้งที่ ๒ ในปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓ ของสำนักงาน กปร.

นับเป็นครั้งแรกที่มีการคัดเลือกหน่วยงานในภาครัฐ พบว่ามีหน่วยงานหลายหน่วยงานทั่วประเทศได้เริ่มน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารและปฏิบัติงานหลัก ซึ่งก็ได้ผลสัมฤทธิ์แตกต่างกันไปตามสภาพปัจจัยเกื้อหนุน ความรู้และความสามารถของหน่วยงาน จึงขอแนะนำแบบอย่างองค์กรภาครัฐพอเพียงทั้งของส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ที่ประสบผลสำเร็จอย่างยิ่งกับการสร้างความพอเพียง

ภายในองค์กรและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง
ในชุมชน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ได้รับรางวัล
ชนะเลิศจากการประกวดในครั้งนี้

**สำหรับองค์กรภาครัฐส่วนกลางนั้นคือ
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
การเกษตร (ธ.ก.ส.)** เป็นธนาคารพัฒนา
ชนบทที่มั่นคง ได้ก่อตั้งเมื่อปี ๒๕๙๐
มีจำนวนบุคลากร ๑๖,๔๐๕ คน และ
เกษตรกรลูกค้า จำนวน ๔,๕๕๓,๖๗๒
ครัวเรือน เริ่มมีแนวคิด ในการนำหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ตั้งแต่
ปี ๒๕๓๐ ด้วยการระดมเงินฝากจากลูกค้า
(เกษตรกรและประชาชนทั่วไป) เพื่อลด
ภาระเงินงบประมาณแผ่นดินและการ
ใช้เงินกู้จากต่างประเทศ โดยกำหนดเป็น
วัฒนธรรมองค์กรกระจายไปธนาคาร
สาขาทุกภูมิภาค ถึงแม้ว่าปี ๒๕๔๐ จะ
ประสบปัญหาภายใต้วิกฤติเศรษฐกิจ
ของโลก แต่ ธ.ก.ส. ก็ได้รื้อนำหลักปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักชัยใน
การดำเนินงานของธนาคาร โดยขับเคลื่อน
พร้อมกันทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านลูกค้า
(Customers) ด้านพนักงาน (Employee)
และด้านองค์กร (Organization) เพื่อ
เป็นพลังแห่งการเกื้อกูลซึ่งกันและกัน
ให้สามารถฟันฝ่าภาวะการเปลี่ยนแปลง

ภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมั่นคง
การดำเนินงานมิได้มุ่งการให้สินเชื่อ เพื่อ
ให้ได้ผลกำไรสูงสุดจากลูกค้า (เกษตรกร)
แต่ดูแลถึงด้านการประกอบอาชีพ (การ
พัฒนาอาชีพ เพื่อสร้างตนเอง ครอบครัว
และชุมชน) สวัสดิการ (การจัดตั้งกองทุน
เพื่อมีหลักประกันชีวิตและลดภาระผู้อื่น)

และมรดกความดี (สมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์ เพื่อให้สิ่งที่ดีแก่คนข้างหลัง)

เป้าหมายของการทำงาน ของ ธ.ก.ส. จะกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับความมุ่งหวังของลูกค้า นั่นคือ ให้ครัวเรือนเกษตรกรมีความเข้มแข็ง ฟังพาตนเองได้ และเป็นผู้สนับสนุนปัจจัยอื่นๆ ที่ชุมชนต้องการ เพื่อสร้างให้เป็นศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ขยายผลการดำเนิน

การตามแบบเศรษฐกิจพอเพียงให้กว้างขวางออกไปอย่างต่อเนื่อง สิ่งนี้ย่อมเป็นตัวชี้วัดให้เห็นถึงความยั่งยืนของการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กร

จุดเด่น ของ ธ.ก.ส. ทั้งองค์กร ส่วนกลางและสาขาทั่วประเทศสามารถเป็นกำลังขับเคลื่อนความพอเพียงสู่เกษตรกรและชุมชนต้นแบบ สามารถขยายผลปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างกว้างขวาง โดยสนับสนุนปัจจัย

และความรู้สู่ชุมชนให้เข้มแข็ง ฟังพาตนเองได้ ฉะนั้น ธ.ก.ส. จึงเป็นองค์กรต้นแบบพอเพียงที่ยั่งยืนเคียงคู่เกษตรกรที่เป็นกระดูกสันหลังของชาติได้อย่างมั่นคงภายใต้ภาวะวิกฤติ กล่าวคือ**ด้าน**

ความพอประมาณ มีการบูรณาการแนวทางการบริหารองค์กรภายใต้กรอบการบริหารและการกำกับดูแลองค์กรที่ดี ๙ ประการ ได้แก่ การสร้างสรรคุณภาพ การประหยัดคุ้มค่า การรักษาสีสิ่งแวดล้อม การร่วมคิดร่วมทำ เปิดเผย โปร่งใส ซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคเป็นธรรม สำนึกรับผิดชอบ และสนับสนุนการเรียนรู้ **ด้านความมีเหตุผล** ส่งเสริมเกษตรกรให้ดำรงชีพอย่างพอเพียง โดยไม่เน้นการทำธุรกิจที่ค้ากำไรสูงสุด ตามปณิธานที่ประกาศว่า “ธ.ก.ส. มุ่งมั่นดำเนินงาน

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการบริหารจัดการองค์กรที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม สร้างสรรค์บริการที่มีคุณค่าและหลากหลาย เพื่อให้เกษตรกรรายย่อยมีคุณภาพที่ดีขึ้น” **ด้านภูมิคุ้มกัน** มีการบริหารเงินทุนของธนาคารได้อย่างมั่นคงจากความเชื่อมั่นของลูกค้าและไม่หวั่นไหวต่อภาวะวิกฤติ เพื่อพัฒนาการส่งเสริมให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในแต่ละระดับจากการพึ่งพาตนเอง พึ่งพาซึ่งกันและกัน และการสร้างเครือข่ายชุมชนที่มีความมั่นคง **ด้านความรู้** ส่งเสริมและเผยแพร่องค์ความรู้อย่างเป็นรูปธรรม และขยายโอกาสการเรียนรู้ด้วยระบบ e-Learning และ**ด้านคุณธรรม** มีการกำหนดจรรยาบรรณและแนวทางการปฏิบัติในทุกระดับของกรรมการ ผู้บริหาร

และผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของธนาคารกับผลประโยชน์ส่วนตนอย่างชัดเจน และยึดมั่นดำเนินการตามปณิธานที่ตั้งไว้เป็นวัฒนธรรมขององค์กรอย่างยั่งยืน ซึ่งผลสำเร็จจากการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากแนวคิด ได้นำมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กร โดยเลือกและปรับใช้ความรู้ทางวิชาการให้เหมาะสมกับกิจการ จนมีรูปแบบ Best Practice ส่วนพนักงานและเกษตรกรลูกค้าได้นำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ในการประกอบอาชีพและสร้างวิถีชีวิตให้มีความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ซึ่งสามารถขยายความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่เกษตรกรและชุมชนพอเพียงต้นแบบได้ทุกภูมิภาค รวมทั้งมีรางวัลต่างๆ เป็นหลักประกันของความสำเร็จในครั้งนี้ ได้แก่ผลการดำเนินงานดีเด่น ปี ๒๕๔๘ - ๒๕๕๑ เกียรติยศคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจดีเด่น ปี ๒๕๕๑ การดำเนินงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมดีเด่นปี ๒๕๕๑ การ

ดำเนินงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมดีเด่นปี ๒๕๕๐ - ๒๕๕๒ และทำให้องค์กรเกิดความสมดุลในการดำเนินกิจการได้อย่างมั่นคงระยะยาว

ส่วนองค์กรภาครัฐส่วนภูมิภาค

เป็นหน่วยงานพอเพียงเล็กๆ แห่งหนึ่งในภาคใต้หน่วยงานนั้นคือ เทศบาลตำบลปลายพระยา อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่ มีเจ้าหน้าที่รวม ๘๐ คน พื้นที่ปกครอง ๑๒.๕๐ ตารางกิโลเมตร ครอบคลุม ๕ หมู่บ้าน ๑,๗๗๐ ครัวเรือน ประชากร ๔,๕๘๐ คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รองลงมา มีอาชีพค้าขาย

จุดเริ่มต้น ของความพอเพียงเกิด

จากแรงบันดาลใจของคณะผู้บริหารเทศบาลที่มุ่งมั่นสร้างคุณประโยชน์ให้แก่ประชาชน และแผ่นดินตามรอยพระยุคลบาท**แห่งกษัตริย์นักพัฒนา**ประกอบกับความมีอิสระในการบริหารงานจึงร่วมกันประกาศนโยบายในการน้อมนำหลักการทรงงานและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อน

ในองค์กรและยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนตั้งแต่วันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐ รวมทั้งสิ้น ๑๔ หลัก เช่น หลักการจัดระบบบริหารจัดการให้เป็นขั้นเป็นตอน หลักการระเบิดจากข้างใน หลักการพัฒนาแบบค่อยเป็นค่อยไป หลักการคิดแบบองค์รวม หลักภูมิสังคม หลักความพอเพียงเรียบง่าย ประหยัดและพึ่งตนเอง เป็นต้น โดยเริ่มสร้างความเข้มแข็งของเทศบาลและกลุ่มชุมชนที่จัดตั้งขึ้นรวม ๗ ชุมชน จากนั้นใช้กลไกของกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนแบบภาคีร่วมพัฒนาในทุกขั้นตอนของการพัฒนาชุมชนแบบ **“ร่วมคิด ร่วมวางแผน และร่วมดำเนินการ”** อย่างมีเหตุมีผลตามสภาพปัญหาทับ

ความต้องการของชุมชนเป็นหลัก และ ยังสร้างความเกี่ยวพันเชื่อมโยงกันในการ พัฒนาและรับผลการพัฒนาร่วมกัน ระหว่างชุมชนไปพร้อมๆ กับการสร้างวิถี ชีวิตพอเพียงโดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาตาม แนวพระราชดำริ และแนวพระราชดำรัส เป็นองค์ความรู้และเปลี่ยนเป็นทักษะ ในการบริหารองค์กร การพัฒนาชุมชน ตลอดจนการปรับเปลี่ยนวิถีการดำรงชีวิต ไปจนถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้เกิดความพอกิน ความสงบสุขและสมดุลอย่างยั่งยืน สมดังวิสัยทัศน์ของเทศบาลว่า **“เมือง ปลายพระยาน่าอยู่ ก้าวสู่สังคมคุณภาพ และเป็นธรรมมาภิบาล”**

จุดเด่น ของเทศบาลตำบล ปลายพระยา คือ การประยุกต์ใช้หลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกมิติ หรือครบในบริบทขององค์กร คือ ด้าน นโยบายและการบริหารจัดการองค์กร ด้านกำลังคนหรือทรัพยากรบุคคลซึ่ง ถือเป็นปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญที่สุด ด้านทรัพยากรและงบประมาณ ด้านการ พัฒนาชุมชน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ตลอดจนการสร้าง ความต่อเนื่องยั่งยืนในลักษณะของความ เป็นวิถีปฏิบัติหรือวัฒนธรรมองค์กรต่อไป ในอนาคต กล่าวคือ **ด้านความพอประมาณ** มีการใช้ทรัพยากรทางการบริหารอย่าง ประหยัดคุ้มค่าภายในองค์กร มีการสร้าง ระบบภาคีร่วมพัฒนาและศูนย์บริการร่วม เพื่อรวมทรัพยากรและลดต้นทุนทางการ บริหาร มีการใช้งบประมาณเพื่อการพัฒนา คุณภาพชีวิตประชาชนมากกว่าร้อยละ ๗๐ และส่งเสริมให้กลุ่มก่อตั้งของชุมชนใช้ เงินงบประมาณแบบเงินทุนหมุนเวียน เพื่อให้กลุ่มเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ มีการ

บริหารแผนกำลังคนให้เหมาะสมกับภารกิจ พร้อมกับการปรับวิถีการดำรงชีวิตของ เจ้าหน้าที่และประชาชนเข้าสู่วิถีชีวิตแห่ง ความพอเพียงร่วมกัน **ด้านความมีเหตุผล** ได้สร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนใน การบริหารงานและการพัฒนาชุมชนได้ อย่างปราศจากข้อขัดแย้งไม่ว่าในทาง ผลประโยชน์หรือในทางการเมือง และ เน้นการดำเนินงานอย่างเป็นกระบวนการ เป็นขั้นเป็นตอนและค่อยเป็นค่อยไป ตามสภาพของชุมชนหรือภูมิสังคมโดย ใช้แผนงานและแผนพัฒนาแบบมีส่วนร่วม ในระดับต่างๆ เป็นเครื่องมือโดยร้อยละ ๘๐ ของแผนพัฒนาชุมชนมาจากข้อเสนอ ของชุมชนเอง **ด้านภูมิคุ้มกัน** เน้นการ

สร้างความเข้มแข็งจากภายในเทศบาล และกลุ่มชุมชนตามหลักกระเบิดจากข้างใน และสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีตามหลัก ธรรมาภิบาลอย่างได้ผลชัดเจน วางระบบ บริหารความเสี่ยง ตลอดจนการตรวจสอบ และการติดตามผลอย่างเป็นระบบสร้าง ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นเกราะป้องกัน สำหรับในระดับบุคคลได้สร้าง คนดี ปลายพระยาขึ้นเป็นต้นแบบขององค์กร และชุมชน โดยการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต พอเพียงให้มีความพร้อมทั้งร่างกาย และจิตใจไม่ว่าในเชิงการปฏิบัติงานอาชีพ และการใช้ชีวิตครอบครัวไปจนถึงการสร้าง รากฐานที่มั่นคงในอนาคต อีกทั้งได้สร้าง จิตสำนึกต่อสาธารณะร่วมกันระหว่าง

เจ้าหน้าที่และชุมชนในการสร้างประโยชน์สาธารณะ **ด้านความรู้** มีแผนพัฒนาความรู้และการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ และจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ประกอบด้วยองค์ความรู้และกิจกรรม/โครงการพัฒนาที่มีความหลากหลายผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นจนองค์กรสามารถเป็นแหล่งศึกษาดูงานได้ **ด้านคุณธรรม** มีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานและระบบคุณธรรมในการบริหารกำลังคน ตลอดจนประกาศกำหนดมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมขึ้นปฏิบัติ โดยเสริมด้วยหลักของศาสนาและศีลธรรมเข้าพัฒนาจิตใจจนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่ดีและจากการพัฒนาคุณภาพดังกล่าวเทศบาลตำบลปลายพระยาจึงได้รับรางวัลชนะเลิศ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีในระดับภาคได้ ประเภทเทศบาลในปี ๒๕๕๒

จุดประกายความหวัง แห่งความพอเพียงในหน่วยงานภาครัฐทั้งของ อ.ก.ส. และเทศบาลตำบลปลายพระยาเกิดจากผลงานความดีที่สร้างไว้ จึงได้รับการพิจารณาคัดเลือกเป็นหน่วยงานชนะเลิศผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประเภทหน่วยงาน / องค์กรภาครัฐ ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคปี ๒๕๕๓ ซึ่งจะได้รับพระราชทานถ้วยรางวัลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อันเป็นเกียรติยศสูงยิ่งที่จะต้องรักษาคุณค่าแห่งการเป็นต้นแบบให้มั่นคงยั่งยืนตลอดไป และเป็นแบบอย่างของการขยายผลไปสู่หน่วยงานต่างๆ ซึ่งจะช่วยสร้างเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิด

แก่ชุมชนทั่วประเทศได้ นั้นหมายความว่าความบอบช้ำที่ผ่านมาจากน้ำมือมนุษย์ก็ย่อมแก้ไขให้คืนดีได้ด้วยน้ำมือมนุษย์เช่นกัน

ขอเพียงแต่องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน ร่วมพลังสร้างแรงบันดาลใจน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสร้างเป็นวิถีชีวิตไทยทั่วทั้งแผ่นดิน ก็รอดพ้นจากวิกฤติได้อย่างมั่นคงและคนไทยทั้งมวลจะพอกินพอกินและกลับมามีความสุขที่ยาวนานอีกครั้ง

ข่าวความเคลื่อนไหว

ระหว่างวันที่ ๒๙ - ๓๐ เมษายน ๒๕๕๓

นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ เลขาธิการ กปร. เดินทางไปตรวจเยี่ยมการดำเนินงานของ **โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาน้ำอุ่น** จังหวัดสกลนคร และเป็นประธานเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครั้งที่ ๓ ซึ่งจัดขึ้นโดยสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทั้ง ๖ ศูนย์

การประชุมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อแสดงความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ระหว่างศูนย์ศึกษาการพัฒนาทั้ง ๖ ศูนย์ และร่วมระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน รวมทั้งสรุปผลองค์ความรู้ที่ได้จากศูนย์ศึกษาฯ และวิธีการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาฯ ต่อไป

ข่าวความเคลื่อนไหว

วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๓

นายพลการ สุวรรณรัฐ องคมนตรี พร้อมด้วย นายกิจจา ผลภาณี ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี นายดนุชา ลินธวานนท์ รักษาการที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการ สำนักงาน กปร.

และคณะได้เดินทางไปติดตามสถานการณ์การแก้ไขปัญหาภัยแล้งในพื้นที่จังหวัดตาก และเยี่ยมชมการผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำของ **เขื่อนภูมิพล** อำเภอสามเงา จังหวัดตาก และ **โครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง** อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

ข่าวความเคลื่อนไหว

วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๓

นายพลการ สุวรรณรัฐ องคมนตรี นายโกวิท เพ่งวณิช รองเลขาธิการ กปร. พร้อมคณะได้เดินทางไปติดตามสถานการณ์ภัยแล้งภาคใต้ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี พร้อมกับรับฟังการบรรยายสรุปสถานการณ์ ณ **เขื่อนรัชชประภา (หรือเขื่อนเชี่ยวหลานเดิม)** จังหวัดสุราษฎร์ธานี และประโยชน์ที่ได้รับจากเขื่อนแห่งนี้ เขื่อนรัชชประภาเป็นเขื่อนที่มีวัตถุประสงค์หลักในการเก็บกักน้ำเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า ดังนั้น ราษฎรที่อยู่ตอนล่างของเขื่อนจะใช้ประโยชน์จากน้ำได้เฉพาะในแม่น้ำเดิมหรือลำน้ำเดิมที่เขื่อนปล่อยเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าเท่านั้น แต่ในสภาพปัจจุบันการดำรงชีวิตของราษฎรที่ประกอบอาชีพการเกษตร ตลอดจนจนสภาพฝนแล้งไม่ตกต้องตามฤดูกาล ทำให้ความต้องการน้ำมากขึ้น

ในการนี้ นายพลการ สุวรรณรัฐ องคมนตรี ได้ให้คำแนะนำ ให้สำนักงาน กปร. ติดตามเร่งรัดในการศึกษาการจัดทำระบบชลประทานเพื่อการเกษตรโดยกรมชลประทานตามที่คณะกรรมการลุ่มน้ำตาปีมีมติ เพื่อแก้ไขปัญหาให้กับราษฎรตำบลพระแสง และตำบลพรุไท อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ต่อไป

ข่าวความเคลื่อนไหว

ระหว่างวันที่ ๒ - ๓ มิถุนายน ๒๕๕๓

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี นายสวัสดิ์ วัฒนายากร องคมนตรี พร้อมด้วย นายกิจจา ผลภาณี ที่ปรึกษานักงานกปร. นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ รองเลขาธิการ กปร. และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เดินทางไปติดตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาภัยแล้ง และเยี่ยมชมเขื่อนเก็บกักน้ำ ประกอบด้วย **เขื่อนแม่ดงสมบูรณ์ชล** อำเภอแม่แตง **เขื่อนแม่กวงอุดมธารา** อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ **เขื่อนสิริกิติ์** อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ และ**เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน** อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก และรับฟังการบรรยายสรุปถึงสถานการณ์น้ำ ตลอดจนแนวทางในการบริหารจัดการ พร้อมกันนี้ได้ให้กำลังใจเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาภัยแล้ง ซึ่งได้สร้างขวัญและกำลังใจให้กับเจ้าหน้าที่เป็นอย่างยิ่ง

ข่าวความเคลื่อนไหว

ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๓

นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี พร้อมด้วยนายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ เลขาธิการ กปร. และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เดินทางไปตรวจเยี่ยมติดตามความก้าวหน้าโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และสังเกตการณ์ระดับน้ำในเขื่อนต่าง ๆ ซึ่งเกิดวิกฤตปัญหาภัยแล้ง ประกอบด้วย **โครงการเขื่อนอุบลรัตน์** **โครงการสาธิตต้นแบบการสร้างพลังงานทดแทนจากพืชสับดำ** จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นโครงการสาธิตต้นแบบการสร้างพลังงานทดแทนจากพืชสับดำตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในเรื่องการพึ่งตนเองด้านพืชพลังงานทดแทน ทั้งนี้เพื่อช่วยเหลือราษฎรที่ยากจนในชนบท และ**โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาห้วยโมง** จังหวัดหนองคาย พร้อมกับให้ข้อเสนอแนะการดำเนินงานของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาห้วยโมง ที่สามารถส่งน้ำให้กับราษฎรเพื่อทำการเกษตรในฤดูแล้งได้อย่างเต็มศักยภาพ ทำให้ราษฎรไม่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ ทั้งนี้ ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยพิจารณาเสนอแนะแนวทางให้กับราษฎร ใช้น้ำอย่างประหยัด ฤกษ์วิธีและให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

ข่าวความเคลื่อนไหว

ระหว่างวันที่ ๑๖- ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๓

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี พร้อมด้วยนายสวัสดิ์ วัฒนายากร องคมนตรี และคณะ ได้เดินทางไปตรวจเยี่ยม และติดตามผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และรับทราบปัญหาภัยแล้งในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย **โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำทอนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ** จังหวัดหนองคาย **โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยสามพาดอันเนื่องมาจากพระราชดำริ** จังหวัดอุดรธานี และ**โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาน้ำอูน** จังหวัดสกลนคร พร้อมกับให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยสามพาดฯ จังหวัดอุดรธานี เนื่องจากมีการใช้น้ำกันอย่างมากมายเป็นเหตุให้ปริมาณน้ำเริ่มขาดแคลน ดังนั้นจึงขอให้พิจารณาหาแนวทางช่วยเหลือราษฎรบ้านหนองแสงโดยเพิ่มศักยภาพปริมาณน้ำในอ่างฯ ทั้งนี้ กรมชลประทานจะได้ทำการศึกษาความ

เป็นไปได้ระบบการผันน้ำข้ามลุ่มน้ำ เพื่อช่วยเหลือราษฎรต่อไป และขอความร่วมมือให้ร่วมกันใช้น้ำอย่างประหยัดต่อไป

สำหรับโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาน้ำอูนฯ จังหวัดสกลนคร มีการบริหารจัดการน้ำ และวางแผนจัดสรรน้ำให้กับพื้นที่เป้าหมายของราษฎรในการปลูกพืช โดยขอให้จังหวัดสกลนคร พิจารณาวางแผน ผลกระทบในด้านการตลาดเกี่ยวกับผลผลิตของเกษตรกร เพื่อเป็นประโยชน์แก่หน่วยราชการต่าง ๆ ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงได้แนะนำให้ไปศึกษาดูงานในศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมราษฎรในพื้นที่ใกล้เคียงต่อไป

สำนักงาน กปร. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๙ ครั้ง ในพื้นที่ทั้ง ๕ ภาค ของประเทศ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานพระราชดำริส์ ความว่า **“ควรมีการติดตามการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเก่า ๆ เพื่อให้ทราบถึงสถานะการใช้ประโยชน์ของโครงการเพื่อโครงการฯ จะได้มีการใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ”**

ดังนั้น สำนักงาน กปร. จึงได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่กระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ รวบรวมไว้อย่างเป็นระบบบนฐานข้อมูลที่ถูกต้องจากหน่วยงานต่าง ๆ โดยในรอบเดือนมกราคม ถึง มีนาคม ๒๕๕๓ สำนักงาน กปร. ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ไปแล้ว จำนวน ๔ ครั้ง และในช่วงเดือนเมษายน ถึง มิถุนายน ๒๕๕๓ ได้จัดประชุม ๕ ครั้ง โดยมีรายละเอียดดังนี้

● **ครั้งที่ ๕** วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๓ ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย ๙ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก สุโขทัย อุตรดิตถ์ ตาก กำแพงเพชร พิจิตร อุทัยธานี เพชรบูรณ์ และนครสวรรค์ โดยมี **นายพลการ สุวรรณรัฐ องคมนตรี** เป็นประธานเปิดการประชุม ทั้งนี้ สำนักงาน กปร. ได้รวบรวมข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในเขตพื้นที่ทั้ง ๑๓ จังหวัด รวมทั้งสิ้น ๑๗๔ โครงการ

● **ครั้งที่ ๖** วันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๓ ในเขตพื้นที่ภาคใต้ ประกอบด้วย ๗ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ระนอง กระบี่ พังงา ชุมพร และภูเก็ต โดยมี **นายสวัสดิ์ วัฒนยากร องคมนตรี** เป็นประธานเปิดการประชุม ทั้งนี้ สำนักงาน กปร. ได้รวบรวมข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในเขตพื้นที่ทั้ง ๗ จังหวัด รวมทั้งสิ้น ๑๖๕ โครงการ

● **ครั้งที่ ๗** วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ในเขตพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง ประกอบด้วย ๗ จังหวัด ได้แก่ ปัตตานี ยะลา สงขลา สตูล ตรัง พัทลุง และนราธิวาส โดยมี **นายพลการ สุวรรณรัฐ องคมนตรี** เป็นประธานเปิดการประชุม ทั้งนี้ สำนักงาน กปร. ได้รวบรวมข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในเขตพื้นที่ทั้ง ๗ จังหวัด รวมทั้งสิ้น ๓๕๑ โครงการ

● **ครั้งที่ ๘** วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำนวน ๑๐ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น กาฬสินธุ์ นครราชสีมา อุรธานี หนองคาย ร้อยเอ็ด หนองบัวลำภู ชัยภูมิ มหาสารคาม และเลย โดยมี **นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี** เป็นประธานเปิดการประชุม ทั้งนี้

สำนักงาน กปร. ได้รวบรวมข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในเขตพื้นที่ทั้ง ๑๐ จังหวัด รวมทั้งสิ้น ๔๒๙ โครงการ

● **ครั้งที่ ๙** วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ ณ โรงแรมรามาคาร์เด็นส์ กรุงเทพมหานคร โดยมี **นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี** เป็นประธานการประชุม ซึ่งได้เชิญผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อชี้แจงถึงผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค เพื่อที่สำนักงาน กปร. จะได้รวบรวมข้อมูลดังกล่าวฯ ที่ได้จากการประชุมในครั้งนี้ นำมาจัดทำฐานข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินที่ถูกต้อง ตลอดจนสถานะของโครงการฯ เพื่อจะได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาและให้การสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนต่อไป

วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ ประจำเดือน เมษายน - มิถุนายน ๒๕๕๓

คณะที่ปรึกษา

นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ	เลขาธิการ กปร.
นายโกวิทย์ เฟ่งวานิชย์	รองเลขาธิการ กปร.
ม.ล.จिरพันธ์ ทวีวงศ์	รองเลขาธิการ กปร.

บรรณาธิการอำนวยการและบริหาร

นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์	รองเลขาธิการ กปร.
-----------------------	-------------------

คณะบรรณาธิการ

นายประสาท พาศิริ
นายชัยชัย ภูวิชยสัมฤทธิ์
นายปวัตร์ นวะมะรัตน์
นายสิงหนพงษ์ รัชนิพนธ์
นายสมบูรณ์ วงศ์กาด
นางสาววัชรีย์ วัฒนไกร
นายอนันต์ ทองประชุม
นายนรินทร์ กาญจนฤกษ์
นางสุพร ตรินรินทร์
นางกมลินี สุขศรีวงศ์
นายวรกานต์ จุฑานนท์
นายศุภรัชต์ อินทรารุธ
นางสาวสมลักษณ์ บุนนาค
นายปริญญาวัฒน์ วีระอากาศ
นายวัชระ หัสภาค
นางศศิพร ปาณิกบุตร
นางวิไล หมอกอรุณ
นางกฤษชัชญา ทองคำ
นายวิชาญ ธีระสีบลกุล

ประสานข้อมูล

กลุ่มประชาสัมพันธ์

ภาพประกอบ

ฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศ์
๒. เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศ์ ที่ได้พระราชทานแนวพระราชดำริ ด้านการพัฒนาประเทศให้บังเกิดความยั่งยืน
๓. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวพระราชดำริและ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้แก่ประชาชน หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และสื่อมวลชนที่ได้รับทราบ ข้อมูลอย่างถูกต้องและกว้างขวางยิ่งขึ้น

ดำเนินการโดย

กลุ่มประชาสัมพันธ์
สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๗๘ ทำเนียบรัฐบาล โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (เดิม)
ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๖๑๙๓-๑๙๙
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๖๒๐๖, ๐ ๒๖๒๙ ๙๑๘๑
<http://www.rdpb.go.th> e-mail : pr@rdpb.go.th
ตู้ ปณ.๙ ปณฝ.ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๒

โปรดทราบ

บทความ ข้อเขียนต่างๆ ในวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน มิใช่เป็นความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หากมีความประสงค์จะนำไปเผยแพร่ โปรดระบุแหล่งที่มาของข้อมูลด้วย

